62862
II
A301/II/80

XIV.

SPRAWOZDANIE

ZARZĄDU TOWARZYSTWA DOMU ZDROWIA UCZĄCEJ SIĘ MŁODZIEŻY POLSKIEJ „POMOC BRATNIA“ W ZAKOPANEM

ZA ROK ADMINISTRACYJNY

1913/14

XIV.
SPRAWOZDANIE

Zarządu
Towarzystwa Domu Zdrowia
uczącej się młodzieży polskiej

„POMOC BRATNIA”

w Zakopanem
za rok administracyjny 1913/14

Biblioteka Jagiellońska
1003122389

Zakopane 1914.
Nakładem Tow. Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“.
Czcionkami Drukarni Narodowej w Krakowie.

62862
I 14(1913/1914)

TREŚĆ.

I.

Słowo wstępne.

Kilku słowy tylko pozwalam sobie poprzedzić XIV. Sprawozdanie z działalności naszego Towarzystwa, gdyż w odnośnych działach znajdzie Czytelnik nader wymowne dane i cyfry illustrujące działalność naszej Instytucyi z każdego punktu widzenia. Najdotkliwszym brakiem naszym są stale kłopoty finansowe. One to przeszkadzają naszemu „Domowi Zdrowia“ stanąć na takim stopniu doskonałości, na jakim pragnęlibyśmy go widzieć, one też przeszkadzają naszemu Towarzystwu rozwinąć szerszą działalność. Wprawdzie to, co dziś posiadamy, jest już bardzo wiele, ale mogłoby być jeszcze znacznie więcej przy większem poparciu całego społeczeństwa.

Musimy myśleć nietylko o wykończeniu już funkcyonujących pawilonów, ale i o powiększeniu ilości miejsc, gdyż nie odpowiadają one, niestety, zapotrzebowaniu.

Nie tracimy nadziei, że społeczeństwo polskie pozwoli nam wykończyć to piękne dzieło powstałe ze szlachetnej koleżeńskiej inicyatywy. Garnące się coraz liczniej do „Bratniaka“ zastępy młodzieży pozwalają nam spodziewać się i z tej strony coraz większego poparcia. Jestto objaw niezmiernie pocieszający. Z natury rzeczy jednak będzie to poparcie zawsze więcej ideowem, gdyż młodzieży naszej nie stać na inne. Musimy więc wytrwale i usilnie kołatać nadal zarówno do władz rządowych i autonomicznych, jak i do całego społeczeństwa o środki materyalne, brak których paraliżuje naszą działalność.

Nie tracimy nadziei, że zdołamy je uzyskać.

Kończąc, mam sobie za miły obowiązek złożyć podziękowanie wszystkim szlachetnym ofiarodawcom, którzy pamiętali o naszym „Domu Zdrowia“, a więc WP. Drowi Mikołajowi Rajchmanowi, WP. Prof. Syroczyńskiemu, WP. Mecenasowi Friedowi, którzy większymi darami przyszli nam z pomocą.

Dziękuję gorąco pacyentom mego Sanatoryum za stałą wydatną pomoc w postaci przedsiębiorstw (1749 koron) lub miesięcznych składek (1636 koron), wreszcie składam hołd pamięci zacnego lekarza-filantropa, ś. p. Lukasa, który pamiętał w testamencie swym o naszym „Domu Zdrowia" i wzbogacił go znaczną kwotą (3000 koron).

Dr Kazimierz Dłuski,
prezes Towarzystwa.

DOM ZDROWIA „POMOC BRATNIA“ NA GUBAŁÓWCE W ZAKOPANEM.
WIDOK NA TATRY Z OKIEN DOMU ZDROWIA.

Bibl. Jag.

II.

Wyciąg ze statutu Towarzystwa.

§ 1. Towarzystwo ma nazwę: „Towarzystwo Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem“.

§ 3. Celem T-wa jest niesienie pomocy chorej na gruźlicę uczącej się niezamożnej młodzieży, potrzebującej leczenia przedewszystkiem w Zakopanem.

§ 4. Środkami do tego celu są:

a) Przedewszystkiem utrzymanie własnego Domu Zdrowia w Zakopanem dla uczącej się niezamożnej młodzieży.

b) W miarę możności ułatwianie we wszelki możliwy sposób pobytu i leczenia w Zakopanem poza Domem Zdrowia potrzebującej tego uczącej się młodzieży.

c) Zakładanie i utrzymywanie własnych Domów Zdrowia w innych miejscowościach oraz ułatwianie we wszelki możliwy sposób pobytu i leczenia potrzebującej tego uczącej się niezamożnej młodzieży i poza Zakopanem.

d) Uświadamianie uczącej się młodzieży o skutkach gruźlicy i sposobach walki z nią za pomocą odczytów, pogadanek i t. p.

e) Inicyowanie i popieranie wszelkiej akcyi, mającej na celu walkę z gruźlicą.

Skład Towarzystwa.

§ 5. T-wo składa się: z członków honorowych, założycieli, wspierających, zwyczajnych, nadzwyczajnych, oraz opiekunów Kół.

§ 6. *b*) Członkiem założycielem jest ten, kto, złożywszy na rzecz T-wa jednorazowo najmniej 200 Koron, zostanie w poczet członków założycieli przez Zarząd Główny przyjęty.

c) Członkiem wspierającym zostaje ten, kto, zobowiązawszy się do opłacania na rzecz T-wa najmniej 20 Koron rocznie, zostanie przez Zarząd Główny w poczet członków wspierających przyjęty.

d) Na członków zwyczajnych przyjmuje Zarząd Główny, względnie Zarządy Kół, młodzież polską, odbywającą studya w wyższych zakładach naukowych; członkowie zwyczajni opłacają wpisowego 1 Koronę i zobowiązują się do płacenia rocznej wkładki w kwocie 2 Koron.

e) Członka opiekuna zaprasza Walne Zgromadzenie Koła do sprawowania tej godności.

f) Członkiem nadzwyczajnym zostaje ten, kto, zobowiązawszy się do opłacania na rzecz T-wa przynajmniej 10 Koron rocznie, zostanie przez Zarząd Główny w poczet członków nadzwyczajnych przyjęty.

§ 7. Członkami założycielami i wspierającymi mogą być również osoby prawne, które wykonują przysługujące im prawa za pośrednictwem upełnomocnionych przez się w każdym poszczególnym wypadku przedstawicieli.

Przedstawicielem takim nie musi być członek T-wa Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem.

§ 8. Przestaje się być członkiem:

a) z powodu wystąpienia po uiszczeniu zaległych wkładek i piśmiennem uwiadomieniu Zarządu Głównego lub miejscowego Zarządu Koła.

b) przez nieuiszczanie wkładek przez 2 lata.

c) przez wykluczenie wyrokiem sądu rozjemczego.

Prawa i obowiązki członków.

§ 9. Wszystkich kategoryi członkowie mają prawo:

a) uczestniczenia w Zjazdach Delegatów i Walnych Zgromadzeniach Kół z głosem doradczym,

b) wybieralności do Zarządu Głównego i Rady Nadzorczej.

c) wybieralności na Delegata na Zjazdy Delegatów T-wa.

§ 10. Każdy członek zwyczajny ma prawa:

a) wymienione w § 9,

b) wyboru i wybieralności do Zarządu Koła, którego jest członkiem,

c) wyboru i wybieralności na Zjazd Delegatów w myśl § 20,

d) uczestniczenia z głosem stanowczym w Walnych Zgromadzeniach Koła, którego jest członkiem,

e) pierwszeństwa przed innymi zgłaszającymi się, a posiadającymi poza tem te same warunki do korzystania z pomocy Towarzystwa.

§ 11. Wszystkich kategoryi członkowie T-wa są obowiązani:

a) opłacać przewidziane statutem wkładki,

b) popierać cele T-wa i starać się o pomnożenie jego funduszów,

c) ułatwiać chorej niezamożnej młodzieży, potrzebującej leczenia, wogóle porozumienie się z Zarządem Głównym.

§ 12. Członkowie zwyczajni, przyjęci do Domu Zdrowia jako

Pensyonarze, nie mogą wykonywać przez czas pobytu w Domu Zdrowia swoich praw członkowskich.

Koła.

§ 13. Koło może się zawiązać na podstawie niniejszego statutu w każdej miejscowości, w której z gotowością założenia Koła oświadczy się przynajmniej 10 osób, które mogą być członkami zwyczajnymi, a Zarząd Główny T-wa na założenie Koła zezwoli.

W miejscowościach, w których istnieje już jedno Koło T-wa, nie mogą powstawać nowe.

§ 15. Koła spełniają we własnym zakresie zadania i cele T-wa, oraz wykonują polecenia Zarządu Głównego.

Władze Towarzystwa.

§ 27. Naczelnemi władzami Towarzystwa są:

a) Zjazd Delegatów;

b) Zarząd Główny;

c) Rada Nadzorcza.

Zjazd Delegatów.

§ 28. Zjazd Delegatów składają:

a) Członkowie Zarządu Głównego;

b) Delegaci Kół;

c) Członkowie Rady Nadzorczej.

§ 29. Zwyczajny Zjazd Delegatów odbywa się raz na rok w dniu 15 sierpnia w Zakopanem.

Zarząd Główny.

§ 35. Sprawami Towarzystwa zawiaduje Zarząd Główny, złożony z prezesa, wiceprezesa, sekretarza, zastępcy sekretarza, skarbnika, — wybranych z pośród wszystkich kategoryi członków Towarzystwa.

Rada Nadzorcza.

§ 40. Rada Nadzorcza składa się z 5 członków Towarzystwa, wybranych przez Zjazd Delegatów w myśl § 31 c. W skład Rady Nadzorczej ma wchodzić przynajmniej jeden z członków zwyczajnych.

Domy Zdrowia.

§ 45. Domami Zdrowia zarządzają w części lekarskiej Dyrektorzy, w części zaś administracyjnej — Administratorzy.

III.

Skład Zarządu Towarzystwa.

Zarząd Towarzystwa.

Prezes: Dr. Kazimierz Dłuski.
Wiceprezes: Dr. Karol Morawski.
Sekretarz: Leopold Winnicki.
Wicesekretarz: Jan Załuska.
Skarbniczka: Elżbieta Trenklerówna.

Administracya Domu Zdrowia.

Dyrektor Domu Zdrowia: Dr. Edmund Brzeziński.
I. Asystent: Dr. Witold Umiastowski.
II. Asystent: Dr. Marya Felauer *)
Kierownik kancelaryi T-wa: Leopold Winnicki.
Administrator Domu Zdrowia: Leopold Winnicki.
Zarządczyni Domu Zdrowia: Aleksandra Hellmanowa.
Urzędnik T-wa: Jan Załuska.
Zarządzający biblioteką: Jan Załuska.

Rada Nadzorcza.

Dr. Bronisława Dłuska (przewodnicząca).
Floryan Grużewski.
Tadeusz Korniłowicz.
Józefa Osiecka.
Jan Wróblewski.

---

*) Od 15/V 1914 r. zastępuje p. Dr. M. Felauer p. Dr. Rechniewska.

IV.

Skład Towarzystwa.

a) Członkowie honorowi:

1. Brzozowska Emilia † (mianowana członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 24 lutego 1901 r.).
2. Marya z Górskich Kazimierzowa hr. Sobańska (mianowana członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 16 sierpnia 1903 r.).
3. Dr. Kazimierz Dłuski (mianowany członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 15 sierpnia 1907 r.).
4. Andrzej Toczyłowski (mianowany członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 15 sierpnia 1907 r.).
5. Dr. Józef Żychoń (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów w dniu 15 sierpnia 1909 r.).
6. Dr. Antoni Kuczewski (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów w dniu 15 sierpnia 1909 r.).
7. Józefa Antonowicz-Kuczewska (mianowana członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów w dniu 15 sierpnia 1909 r.).
8. Dr. Bronisława Skłodowska-Dłuska (mianowana członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów 15 sierpnia 1911 r.).
9. Michał Ługowski (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów 15 sierpnia 1911 r.).
10. Inż. Aleksander Litwinowicz (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów 15 sierpnia 1911 r.).

b) Członkowie założyciele:

(złożyli na rzecz Tow. jednorazowo przynajmniej 200 kor.).

1. **Legat im. Stanisława Wyspiańskiego 2653 K. 84 h.**
2. Abakanowiczówna Zofia
3. Arkuszewski Jan
4. Prof. Dr. Baranowski Ignacy
5. Mecenas Stanisław Bełza
6. Fundacya śp. Jadwigi Bełza
7. Fundacya śp. Haliny Bełza
8. Anna de Bierguelle
9. Hr. Branicki Wł. z Suchej
10. Dr. Wład. Bujalski z Wilna
11. Hr. Chodkiewiczówna Zofia

12. Chojecki Zygmunt
13. Prof. Dr. Ciechanowski St.
14. Dr. Chrostowski Bronisław
15. Prof. Marya Skłodowska-Curie
16. Czerwiński Antoni
17. Dr. Dąbrowski Witosław
18. Dr. Dłuska Bronisława
19. Marya i Marta Dworskie †
20. Hr. Dzieduszycki Tadeusz
21. Dziewulska Antonina
22. Ks. Filipski Rudolf
23. Dr. Fried Rudolf
24. Prof. Dr. Gluziński Antoni
25. Gnatowski Zygmunt †
26. Górski Ludwik
27. Górski Ludwik jun.
28. Grzybowska Eugenia
29. Horodyska Antonina
30. Imbirowiczowa Helena †
31. Iwański August
32. Jarnuszkiewiczowa Marya
33. Jerzmanowski Erazm
34. Janisławski August
35. Jodko-Narkiewicz Zyg.
36. L. & G. Kaden
37. Tokarzewska - Karaszewicz Laura
38. Komendziński J. I.
39. Kopernicki St.
40. Prof. Kostanecki Kazimierz
41. Dr. Mirosław Kernbaum †
42. Hr. Krasiński Adam †
43. Mec. Dr. Kosch Teodor
44. Br. Kronenberg Leopold
45. Dr. Kuczewski Antoni
46. Kurnatowski Lucyan
47. Kuszell Róża
48. Laskus Franciszek
49. Leśkiewicz Józef
50. Mecenas Libicki Stanisław
51. Małachowska Leonida
52. Małuja Adela
53. Mazaraki Henryk
54. Mergentaler Janina i Bronisława
55. Fundacya śp. Lucyana Mokrskiego
56. Natansonowa Antonina
57. Neprosowa Klementyna Augustowa
58. Orsetti z Jełowieckich Marya
59. Orsetti Jan
60. Ostrowski Józef
61. Paderewska Helena
62. Paderewski Ignacy
63. Popiel Wacł. z Hołoniowa
64. Hr. Potocki Jakób
65. Hr. Potocka Teresa
66. Płoczczanki i Płoczczanie
67. Płużańska Joanna
68. Hr. Przeździecki Konstanty
69. Rostkowski Stanisław
70. Rothert Aniela
71. Rothertowie Olga i Wład.
72. Ks. Sanguszko Roman
73. Sienkiewicz Henryk
74. Skarzyńska Klementyna
75. Skarzyńska Karolina
76. Poseł Śliwiński Hipolit
77. Hr. Sobańska Kazimierzowa
78. Hr. Sobański Kazimierz †
79. Hr. Sobański Antoni
80. Hr. Sobański Feliks
81. Hr. Sobański Michał
82. Hr. Sobańska Teresa
83. Hr. Sobańska Ludwika
84. Hr. Sobański Henryk
85. Hr. Sobański Witold
86. Dr. Sokołowski Alfred
87. Sokołowska Teresa
88. Schiele Kazimierz

89. Schiele Anna
90. Szlenker Józef
91. Szymańska Marya
92. Hr. Tarnowski Zdzisław
93. Taube Gustaw
94. Toczyłowski Andrzej
95. Tow. nauczycieli szkół wyż.
96. Tabeau Ferdynand
97. Trylski Zygmunt
98. Wawelbergowa Ludwika
99. Prof. Dr. Wicherkiewicz B.
100. Wielowiejski Jerzy
101. Prof. Windakiewicz Stan.
102. Doktorostwo Władysławostwo Wiskontt z Kostromy
103. Wołłowicz Józef
104. Wołłowiczowa z Czarneckich Anna
105. Prof. Dr. Wrzosek Adam
106. Z hr. Zamoyskich księżna Drucka-Lubecka Marya
107. Rejent Zaborowski Józef
108. Hr. Zamoyski Maurycy
109. Hr. Zamoyski Władysław
110. Dr. Zieliński Edward
111. Rada miasta Lwowa

Towarz. akademickie:

112. „Bratnia Pomoc“ stud. Uniwers. Warszawskiego
113. „Spójnia“ stow. stud. Uniwers. Warszawskiego
114. „Zjednoczenie“ słuchaczów politechniki Warszawskiej
115. „Wzajemna Pomoc“ uczniów Wszechnicy Jagiel.
116. „Bratnia pomoc“ słuchacz. Politechniki we Lwowie
117. Tow. uczącej się młodzieży polskich szkół wyższych w Moskwie
118. „Zjednoczenie“ Tow. młodzieży polskiej za granicą
119. Korporacya studentów Polaków w Odessie
120. „Polonia“ stowarz. student. w Kijowie
121. „Praca“ stowarz. student. w Warszawie
122. „Bratnia Pomoc“ słuchaczów Akademii Rolniczej w Dublanach
123. „Bratnia Pomoc“ stud. Polaków w Monachium
124. Biblioteka medyków w Krakowie
125. Biblioteka słuch. medycyny we Lwowie
126. Korporacya Polska słuchaczów i słuchaczek wyższych zakł. naukowych w Kijowie
127. Polska Czytelnia Akademicka w Karlsruhe
128. „Zdrowie“ Tow. ku wspieraniu piersiowo chorej, uczącej się młodzieży żydowsk. szkół wyższych i średnich
129. Koło „Pomocy panien“
130. „Bratnia Pomoc“ słuch. Polaków Politechniki Kijowskiej

c) **Członkowie wspierający:**

(płacą na rzecz Towarzystwa przynajmniej 20 koron rocznie)

1. Andronowski
2. Aspis Władysław

3. Augustowski Władysław
4. Augustowski Witold
5. Bukowiński Władysław
6. Bassakówna Zofia
7. Bachrach Feliks
8 Prof. Dr Bądzyński St.
9. Bełza Stanisław Mecenas
10. Biechoński Wojciech †
11. Biedrzycka Helena
12. Biernaccy Doktorostwo
13. Bogdański Józef
14. Bogdańska Marya
15. Borchard Karol
16. Boukszan
17. Brezowa z Ordów Stefania
18. Prof. Dr. Browicz.
19. Broniewski Leon
20. Dr. Brzeziński Edmund
21. Brzezińska Helena
22. Dr. Bagieński Piotr
23. Hr. Branicki Wł. z Suchej
24. Buszczyński Konstanty
25. Prof. Dr. Bujwid Odo
26. Dr. Bujalski Władysław
27. Burzyński Piotr
28. Chamcowa Helena
29. Dr. Chełchowski Kazimierz
30. Dr. Chełmoński Adam
31. Chlebowska Ksawera
32. Prof. Dr. Chrzanowski I.
33. Dr. Cykowski Stanisław
34. Prof. Dr Cybulski N.
35. Ks. Czetwertyńska Marya
36. Czekanowski Stanisław
37. Czapelski Kazimierz
38. Docent Dr. Czarnecki W.
39. Dr. Czyżewicz Adam
40. Dr. Czubalski Fr., Doc. Uniw.
41. Dąbrowski Stanisław
42. Dr. Drobner Bolesław
43. Derewojed Stanisław
44. Dietz Stanisława
45. Dr. Dłuska Bronisława
46. Dr. Dłuski Kazimierz
47. Prof. Dr. Dmochowski Zdz.
48. Esman Walentyna
49. Fedorowicz Jan
50. Dr. Flatau Edward
51. Prof. Fiedler Tadeusz
52. Dr. Fidler Henryk
53. Franaszek Aniela
54. Dr. Franke Maryan, Doc. U.
55. Frenklowa Eliza
56. Fruchtmanowa Bolesława
57. Gadomski Felicyan
58. Dr. Gąsiorowski Napoleon
59. Gnatowski Paweł
60. Glass Alina
61. Glass Jakób
62. Prof. Dr. Gluziński
63. Prof. Dr. Godlewski Emil
64. Gołkontt Jan
65. Prof. Grabowski
66. Dr. Grek Jan
67. Asystent Dr. Gröbel Eman.
68. Grohmanowa A.
69. Grohman Paulina
70. Grohman Olga
71. Grohman Leon
72. Grohman Henryk
73. Grohmanowa Matylda
74. Grużewski Floryan
75. Grużewska Paulina
76. Grünspannowa B.
77. Inż. Grycendler Edmund
78. Dr. Handelsmann Bronisław
79. Prof. Dr. Halban Henryk
80. Hanicka Marya
81. Hanicki Feliks †
82. Heimanowa Edwardowa
83. Henneberg Halina
84. Prof. Dr. Herman M.

85. Hersowa Bogusławowa
86. Heltman Stefan
87. Dr. Hładyi Michał
88. Dr. Hłasko Bernard
89. Dr. Hołówko Antoni
90. Docent Dr. Hornowski J.
91. Horwattowa Jadwiga
92. Dr. Jurkiewicz Maryan
93. Jabłońska Marya
94. Jacobson Stefan
95. Dr. Jakowicki Wł. asyst. Uniw.
96. Dr. Janiszewski Tomasz
97. Janowska Kazimiera
98. Janowski Włodzimierz †
99. Jankowski Czesław
100. Dr. Januszkowski Aleksand.
101. Dr. Jedlička M.
102. Prof. Dr. Joteykówna
103. Jakubska Paulina
104. Prof. Jaworski Leon
105. Prof. Dr. Jurasz Ant.
106. Dr. Kaufman Mieczysław
107. Dr. Kawiński Bolesław
108. Kasperski
109. Kleszczyńska Helena
110. Prof. Kołczykiewicz Maciej
111. Koło Panien w Przemyślu
112. Komendziński Józef
113. Konowa Eugenia
115. Kon Adolf
114. Kohan Leon
116. Kończa Paweł
117. Dr. Korniłowicz Edward †
118. Korniłowicz Rafał
119. Kosmowska Irena
120. Korkozowiczowa Leonia
121. Korsakówna Zofia
122. Korsakowa Konstancya
123. Korytnicka Z.
124. Dr. Korzon Tadeusz
125. Kędzierski
126. Dr. Kikinger
127. Prof. Dr. Kośmiński Fr.
128. Kozłowski Edmund
129. Kowerski Bron. Mecenas
130. Kotarbińska Lucyna
131. Dr. Kraszewski Wacław
132. Krassowski Tadeusz
133. Prof. Dr. Kučera
134. Kuczewska - Antonowicz Józ.
135. Dr. Kuczewski Antoni
136. Kulwieć Karol
137. Kuszel Wacławostwo
138. Lateinerowa Z.
139. Lewandowska Oktawia
140. Lewandowscy Julianostwo
141. Lewandowscy Władysław.
142. Lewandowscy Henrykost.
143. Lewicki Antoni
144. Lewińska Zofia
145. Prof. Dr. Likowski
146. Lilpopowa Wanda
147. Lipiński Aleksander
148. Litwinowiczowa Leonia
149. Litwinowicz Aleksander
150. Ludwigowa
151. Ks. Lubomirska Eleonora
152. Ks. Lubomirska Marya
153. Dr. Łaba R.
154. Dr. Łogucki August
155. Ługowski Michał
156. Łusakowska Janina
157. Dr. Majerczak Wiktor
158. Dr. Maciański Leon
159. Mahota Stef. z Horodyskich
160. Maliński Maks. Mecenas
161. Malińska St.
162. Dr. Marenicz A.
163. Dr. Marenicz Stanisław
164. Prof. Dr. Markowski Józef

165. Maryewska Józefa
166. Mazaraki Zofia
167. Mergel Marya
168. Meyer B.
169. Poseł Merunowicz Teofil
170. Mierzejewska Marya
171. Mińkowski M.
172. Mittelstaedtowa K.
173. Dr. Michałowicz
174. Prof. Dr. Mikułowski-Pomorski
175. Dr. Morawski Karol
176. Mogilnicka Eliza
177. Dr. Moraczewski Julian
178. Dr. Muttermilch St.
179. Dr. Emil Müller, inspektor szpitali krajowych
180. Michalska Jadwiga
181. Prof. Dr. Natanson
182. Dr Natanson Karol
183. Narkiewiczowa Zofia
184. Niemyska Barbara
185. Niemyski Leon
186. Niewiadomski Jan
187. Nikorowiczowa Antonina
188. Nikorowiczowa Emeryka
189. Nikorowiczówna Wiktorya
190. Nikorowicz Konrad
191. Niklasiński Teofil
192. Nowak Tadeusz
193. Okołowiczówna Stanisł.
194. Olecka Helena
195. Orlikowski Józef
196. Orsetti Marya
197. Osiecimska Anna
198. Dr. Ostaniewicz Edward
199. Docent Dr. Ostrowski T.
200. Opolski Stanisław
201. Orłowski Stanisław
202. Oziembłowska Marya
203. Palmi Jan
204. Pączkiewicz Kazimierz
205. Prof. Dr. Pareński Stan. †
206. Pawłowska Janina
207. Pawłowska M.
208. Pawłowski Józef inż.
209. Pawłowiczowie Inż. Kaz.
210. Biskup przemyski Józef Sebastyan Pelczar
211. Pfejferowa Julia
212. Prof. Dr. Piltz
213. Inż. J. Pinkus
214. Piwowar
215. Dr. Pogonowska Marya
216. Pogorzelska Jadwiga
217. Połoniecki Bernard
218. Prof. Dr. Popielski Leon
219. Poznańska Żanetta
220. Popławska Wanda
221. Prokschowa Karolina
222. Prószyńska Marya
223. Prof. Dr. Prus Jan
224. Przewalski Szymon
225. Ks. Puzyna †
226. Prof. Dr. Raczyński
227. Prof. Dr. Raciborski
228. Radoński
229. Rasiński Faustyn
230. Regelmanowa Helena
231. Prof. Dr. Reis
232. Prof. Dr. Rencki Roman
233. Repczyński Józef
234. Dr. Rychliński Karol
235. Reinberg Artur inż.
236. Reicher Stanisław
237. Rogowska
238. Rogoziński Józef
239. Rosenblumówna Zofia
240. Prof. Dr. Rostafiński Józef
241. Radca Dworu Prof. Dr. Rydygier Ludwik
242. Rybiński Lucyan inż.

243. Dr. Rymsza Adam
244. Ks. Rubczak Klemens
245. Rumiński Aleksander
246. Dr. Rutkiewicz Mamert
247. Rutkowska Marya z hr. Tyszkiewiczów.
248. Dr. Saski Józef
249. Dr. Silberstein Józef
250. Serafinowiczowa Tekla
251. Hr. Sobańska Marya
252. Dr Sokołowski W.
253. Sołtysikowa Agnieszka
254. Słowika J. F. wdowa
255. Ks. Dr. Siemieński Jan
256. Skarbiński St.
257. Skarzyńska Karolina
258. Skarzyńska Klementyna
259. Skotnicka Teodora
260. Dr. Skórczewski W.
261. Słomkowski Władysław
262. Mecenas Sokołowski Józef
263. Sakowiczowie J.
264. Suryn Stanisław
265. Dr. Surzycki Karol
266. Schramm Władysław
267. Sadłowski Władysław
268. Dr. Sabatowski
269. Surynowa Irena
270. Dr. Steising Zdz. asyst. Un.
271. Stokowska Jadwiga
272. Stokowska Zofia
273. Stokowski Stefan
274. Stypułkowska Jadwiga
275. Syrwidowa Marya
276. Księżna Sułkowska Marya
277. Hr. Szembek
278. Szlenker Karol
279. Szpotański Stanisław
280. Mecenas Sumorok Restytut
281. Świeprawski Władysław
282. Hr. Tarnowski Zdzisław
283. Toczyłowska Wanda
284. Dyrektor Tomicki Józef
285. Trańczuk
286. Trenkler Teodor †
287. Trenklerówna Elżbieta
288. Trenklerówna Jadwiga
289. Prof. Ks. Dr. Trzeciak Stan.
290. Mecenas Wasiewicz
291. Wąsowicz Ludwik
292. Inż. Wasserberger M.
293. Dr. Wieser
294. Wirszyłło Ignacy
295. Dr. Wilczyński Henryk
296. Prof. Dr. Witkowski A.†
297. Notar. Dr. Witosławski T.
298. Wierzbicki Andrzej
299. Wierzbicka Zofia
300. Dr Wojnicz Aleksander
301. Wolski Adam
302. Wolibnerowa Marya
303. Wosiński Paweł
304. Ks. Woroniecka Marya
305. Wisskonti Drostwo Władysławowstwo
306. Wiktorowa
307. Wiszniewski Karol
308. Wrzoskówna Ludmiła
309. Wróblewski Jan
310. Wróblewski St.
311. Wielopolski
312. Zagórska Cecylia
313. Zieliński Tadeusz
314. Zieliński Stanisław
315. Dr. Zaborski Karol
316. Prof. Dr. Zalewski T.
317. Zawadzka Janina
318. Zejfert Felicya
319. Zubowicz Ksawery
320. Żeromski Stefan
321. Żelechowski Konstanty
322. Dr. Żychoń Józef

Stowarz. akademickie:

323. Akad. Koło Przyrodników Wszechnicy Lwowskiej
324. Bibl. Medyków w Krakowie
325. Biblioteka słuch. medycyny we Lwowie.
326. Biblioteka słuch. praw U. J.
327. Bratnia Pomoc w Dublanach
328. Bratnia Pomoc w Genewie
329. Bratnia Pomoc medyków U. U. J. w Krakowie
330. Bratnia Pomoc słuch. politechniki we Lwowie
331. Bratnia Pomoc słuch. Akad. weteryn. we Lwowie
332. Bratnia Pomoc sł. Wyższ. szk. lasowej we Lwowie.
333. Bratnia Pomoc w Lipsku
334. Bratnia Pomoc w Monachium
335. Bratnia Pomoc we Wrocławiu
336. Bratnia Pomoc w Paryżu
337. Chór akademicki w Krakowie
338. Czytelnia akad. w Krakowie
339. Czytelnia Polska Akademików Górn. w Przybramiu
340. „Polonia" w Coethen, Anh.
341. Korporacya pol. wyższych zakł. nauk. w Kijowie
342. Kółko przyrodników U. U. J. w Krakowie
343. Kółko Rolników U. U. J. w Krakowie
344. Kółko Chemików U. U. J.
345. Koło Mechaników polit. we Lwowie
346. Koło Medyków we Lwowie
347. „Ognisko" polskie tow. Akad. w Wiedniu
348. Ogólna kasa polska stud. w Petersburgu
349. „Ognisko" tow. akad. w Czerniowcach
350. Przytulisko pol. w Wiedniu.
351. „Polonia" w Dorpacie
352. Pomoc Bratnia, stow. stud. Polaków Polit. w Kijowie
353. Słuchacze kursów Przemysłowo-rolniczych w Warszawie.
354. „Spójnia" Stow. słuchaczek wyższych zakł. nauk. w Petersburgu.
355. Stow. im. Lelewela słuch. Polaków w Brukseli.
356. „Wzajemna Pomoc" w Kazaniu
357. „Wzajemna Pom." w Dorparcie
358. „Veletia" korpor. stud. Polaków w Rydze
359. „Wistula" tow. stud. Polaków w Mitwejdzie
360. „Znicz" Towarzystwo Młodzieży pol. w Samborze
361. „Zjednoczenie" w Dorpacie
362. „Zjednoczenie" stow. młodzieży polskiej kształcącej się w wyższ. zakładach naukowych w Krakowie
363. Związek słuch. Inżynieryi politechniki we Lwowie.
364. Związek stud. architektury polit. we Lwowie
365. „Unitas", Towarzystwo studentów polskich w Lipsku

Zakłady naukowe:

366. Będzińskie Tow. Pomocy dla niezamożnych uczniów 7-klas. Szkoły Handlowej
367. Dyrekcya gimn. w Bochni
368. Dyrekcya gimn. w Brzeżanach
369. Dyrekcya VII. gimn. we Lwowie
370. Dyrekcya I. szkoły realnej we Lwowie.
371. Dyrekcya gimn. w Mielcu
372. Dyrekcya I. gimn. w Rzeszowie.
373. Dyrekcya I. gimn. w Przemyślu.
374. Czytelnia Tow. Szkoły Lud. im. Chałubińskiego w Sanatoryum Dra Dłuskiego
375. Jasielskie Koło T-wa Nauczycieli Szkół Wyższych
376. Grono profesorów gimn. w Bochni
377. Grono naucz. c. k. gimn. Franciszka Józefa we Lwowie
378. Grono naucz. gim. w Gorlicach
379. Grono naucz. c. k. szkoły realnej w Jarosławiu
380. Grono nauczycieli V. gimn. w Krakowie
381. Grono naucz. polskiego gimn. w Kołomyi
382. Grono naucz. gimn. w Sanoku
383. Grono naucz. gimn. w Sokalu.
384. Grono nauczycielskie wyższej c. k. szkoły realnej w Tarnowie
385. Grono nauczycielskie seminaryum nauczycielskiego w Tarnowie
386. Grono nauczycielskie seminaryum nauczycielskiego w Tarnopolu
387. Grono prof. gimn. realn. w Zakopanem
388. Grono prof. gimn. na Zasaniu w Przemyślu.
389. Grono nauczycielskie filii IV. gimn. we Lwowie
390. Kursa Pedagogiczne dla kobiet w Warszawie.
391. Stowarzyszenie spożywcze w Sandomierzu

d) **Członków nadzwyczajnych:**

(płacą na rzecz Towarzystwa przynajmniej 10 Koron rocznie).

1. Dr. Bednarzewski Stanisław
2. Drowa Blumentalowa Regina
3. Broś Aniela
4. Inż. Drewnowski K.
5. Drzewiecka z Warszawy
6. Inż. Gajczak T.
7. Dr. Godlewski M.
8. Gradsteinówna M.

9. Helmanowa Al.
10. Prof. Dr. Jaworski
11. Kłarner Cz.
12. Keszczyńska Marya
13. Kon Adolf
14. Kronbergowa
15. Dr. Krzymuski
16. Litwinowiczowa Teodora
17. Dr. Lubliner Leopold
18. Prof. Markowski
19. Dr. Minkowski Eug.
20. Dr. Minkowski Paweł
21. Osiecka Józefa
22. Prof. Dr Sieradzki Włodz.
23. Prof. Dr. Smoluchowski
24. Inż. Stefanowski Bohd.
25. Dr. Steising
26. Stodołkiewicz M.
27. Dr. Sterling Seweryn
28. Dr. Sylberlast Natalia
29. Sągajłło Ina
30. Szykorowa Marya
31. Inż. Troczyński Roman
32. Turnowa Ludwika
33. Dr. Umiastowski W.
34. Winnicki Leopold
35. Dr. Wizel Adam
36. Załuska Jan

e) **Członków zwyczajnych:**

(słuchacze wyższych zakładów naukowych) było w r. b. 2083.

Przybyło w r. b. członków: założycieli 6, wspierających 54, nadzwyczajnych 28, zwyczajnych 805.

V.

Uchwały Zjazdu Delegatów Kół i członków

z dnia 15. sierpnia 1913 r. w sali posiedzeń Rady gminnej w Zakopanem.

Obecni byli następujący delegaci:
1) Z Koła Krakowskiego 7 delegatów (7 głosów).
2) Z Koła Lwowskiego Technickiego 4 delegatów (8 głosów).
3) Z Koła Lwowskiego Uniwersyteckiego 4 del. (7 głosów).
4) Z Koła Lwowskiego Medyckiego 2 delegatów (4 głosy).
5) Z Koła Wiedeńskiego 1 delegat (2 głosy).
6) Z Koła Praskiego 1 delegat (2 głosy).
Razem 19. delegatów z 30. głosami.

Tow. Wzajemnej pomocy U. U. J. w Krakowie reprezentował p. Władysław Zaufal.

Tow. Bratniej pomocy Słuch. Wszechnicy we Lwowie reprezentował p. Adam Kopacz.

Czytelnię polską w Przybramie reprezentował p. Stan. Małagowski.

Zarząd główny i administracyę reprezentowali: Dr. K. Dłuski, Dr. K. Morawski, E. Trenklerówna, J. Osiecka, L. Winnicki i Dyrektor Domu Zdrowia, Dr. E. Brzeziński.

Radę Nadzorczą: Dr. Br. Dłuska, Fl. Grużewski i Tad. Korniłowicz.

W Zjeździe biorą nadto udział: Radca Dr. Szymon Bernadzikowski, Prof. Dr. Odo Bujwid, członek założyciel, Inż. Aleksander Litwinowicz, członek honorowy, przedstawiciele prasy i licznie zebrana publiczność.

Na honorowego przewodniczącego Zjazdu wybrano przez aklamacyę Radcę Dr. Szymona Bernadzikowskiego; na sekretarzy delegatów: W. Mitkusa i Tad. Procnera; po szczegółowej dys-

kusyi nad sprawozdaniem udzielono Zarządowi Głównemu absolutoryum przez aklamacyę.

Projekt preliminarza budżetowego, przedłożony przez Zarząd Główny, przyjęto bez zmian.

Winien		Ma	
1. Rk. opłat pensyonarzy	K 67.500	1. Rk. utrzymania D. Z.	K 85.000
2. Rk. wpisowego . .	„ 100	2. Rk. admin. Towarz. .	„ 3.500
3. Rk. wkładek czł. zw.	„ 2.300	3. Rk. biblioteki . . .	„ 300
4. Rk. „ „ nadz.	„ 200	4. Rk. konserwacyi inw.	„ 2.000
5. Rk. „ „ wsp.	„ 2·500	5. Rk. odsetek	„ 3.500
6. Rk. „ „ założ.	„ 1·200	6. Rk. amort. długu . .	„ 5.000
7. Rk. subwencyi . . .	„ 5.000	7. Rk. „ budynk. 2%	„ 2.500
8. Rk. datków jednoraz.	„ 5.000	8. Rk. „ inw. 10%	„ 1.100
9. Rk. przedsiębiorstw .	„ 4.500	9. Rk. ubezpieczeń . .	„ 1.000
Niedobór	„ 18.100	10. Rezerwa wątpl. należ.	„ 2.500
	K 106.400		K 106.400

Na wniosek Rady Nadzorczej uchwalono:

Zjazd Delegatów zatwierdza uchwałę nadzwyczajnego Zjazdu z dnia 17 marca 1913 r. o podniesieniu opłaty pensyonarzy Domu Zdrowia z 3 K. 34 hal, na 4 K. dziennie.

Na wniosek del. Wimutówny uchwalono, wobec podniesienia taksy dziennej, uwolnić pensyonarzy od opłat za pranie i kąpiel.

Na wniosek delegata Iwanowskiego polecono Zarządowi Głównemu zorganizować stałą komisyę dłużniczą, której zadaniem będzie prowadzenie ewidencyi dłużników Towarzystwa i energiczne egzekwowanie długów.

Po długiej dyskusyi uchwalono regulamin szczegółowy Kół i Sekcyi.

Pan Wład. Zaufal, prezes Tow. Wzajemnej pomocy U. U. J., przedłożył projekt nawiązania stosunków między Tow. Wzajemnej pomocy U. U. J. a Tow. „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem.

Po nader ożywionej dyskusyi projekt ten odrzucono, ponieważ nie dawał on najmniejszej korzyści naszej instytucyi, a przy tem w niektórych punktach sprzeczny był ze statutem Towarzystwa.

Sprawę tę przekazano do załatwienia Zarządowi Głównemu w porozumieniu z Kołem Krakowskiem.

Do Zarządu Głównego wybrano przez aklamacyę:

Na prezesa: Dra K. Dłuskiego, na wiceprezesa: Dra K. Mo-

rawskiego, na sekretarza: L. Winnickiego, na wicesekretarza: J. Załuskę, na skarbniczkę: E. Trenklerównę.

Do Rady Nadzorczej wybrano:

Dr. Br. Dłuską, Fl. Grużewskiego, T. Korniłowicza, J. Osiecką i J. Wróblewskiego.

Zjazd zakończył Radca Bernadzikowski dłuższem przemówieniem, w którem wskazywał na wielką sympatyę jaką cieszy się „Pomoc Bratnia" nietylko u młodzieży i starszego społeczeństwa, ale i u władz autonomicznych. Jako szef biura sanitarnego w Wydziale Krajowym przyrzekł dalszą pomoc instytucyi i w gorących słowach zwrócił się z apelem do młodzieży, by bez względu na rożnicę przekonań połączyła się solidarnie w pracy dla dobra Domu Zdrowia.

VI.

Działalność Zarządu.

a) Sprawy Towarzystwa.

Czternaste sprawozdanie Zarządu Głównego zaczynamy apelem gorącym do Społeczeństwa o wydatniejsze, niż dotąd, popieranie instytucyi. Przez czternaście lat powtarzamy tę samą prośbę...

Pisała odezwy młodzież, pisał Zarząd, z gorącem wezwaniem zwracał się ks. dr. prof. Trzeciak — ostatnio Henryk Sienkiewicz z gronem przyjaciół instytucyi wzywał Społeczeństwo do masowego popierania Domu Zdrowia.

Wyniki tych zabiegów nie odpowiadały naszym oczekiwaniom.

Pomoc Bratnia, jak dawniej, nie ma zapewnionego trwałego bytu, jak w zawiązku swego istnienia z niepewnością oczekuje jutra. Zarząd z największym wysiłkiem wydostawać musi stale grosze na opędzenie najniezbędniejszych potrzeb.

Czyż niema w Społeczeństwie naszem ludzi, którzyby hojnym darem utrwalili byt „Bratniaka“, tego „Bratniaka“, który pierwszy zwrócił uwagę na zdrowie młodzieży, tej przyszłości narodu...

Nie o łaskę prosimy, nie jałmużny żebrzemy, — upominamy się o należny chorej młodzieży podatek...

Niejedno nazwisko, sławne dziś w Polsce, w naszych księgach znajdziecie... Tu na poddaszach bratniackich krzepili ci ludzie swe zdrowie i siły. Społeczeństwo chlubi się nimi, lecz zapomina o tem, że gdyby nie doraźna pomoc „Bratniaka“, możeby tylko tablice cmentarne przypominały o ich istnieniu.

Przykro nam, że słowa te pisać musimy; pragnęlibyśmy instytucyę naszą oprzeć wyłącznie na samopomocy koleżeń-

skiej — lecz czyż młodzież niezamożna może podołać tak ciężkim obowiązkom?

* * *

Ciężkie warunki, w jakich nietylko „Pomoc Bratnia“, ale wszystkie instytucye humanitarne znajdują się, nasuwają nam myśl następującą:

Przed rokiem powstało w Zakopanem nowe Towarzystwo „Odrodzenie“, mające także walkę z gruźlicą na celu; od lat dwunastu istnieje tu Tow. Domu Zdrowia Nauczycielstwa Polskiego; od lat czternastu nasza instytucya.

Jak się dowiadujemy, Towarzystwa urzędnicze i robotnicze Kasy chorych, noszą się z zamiarem wybudowania w Zakopanem swoich sanatoryów...

Czyżby nie należało rozpocząć akcyi, by wszystkie te instytucye połączyć i stworzyć pierwsze wielkie, wzorowo urządzone Sanatoryum ludowe polskie? Rzucamy tę myśl — nie wdając się bliżej w szczegóły całej sprawy.

Dla nas, jako pierwszej instytucyi dla walki z gruźlicą na ziemiach polskich, która przeszła już przez piekło organizowania się, która lata całe walczyć musiała o prawo bytu, zanim doszła do dzisiejszego stanu, jasnem jest, jak wielkie korzyści miałyby stąd wszystkie instytucye.

Tak, jak jest, będziemy wegetować. Łączy nas jedna wzniosła idea walki z gruźlicą; w imię tej idei połączeni stworzyć możemy wspólnemi siłami wielkie dzieło...

Na słonecznym stoku Gubałówki wyrośnie miasto sanatoryów; obok uczącej się młodzieży—robotnik, rzemieślnik, nauczyciel, urzędnik...

Nie jedna to już klasa społeczna, nie znikoma część Społeczeństwa: to wszystkie klasy, stanowiące dziś podstawę nowej Polski.

Na taką instytucyę i Kraj i Rząd i całe Społeczeństwo łożyć musi...

Niech Towarzystwa wymienione nie przejdą nad projektem tym do porządku dziennego, niech myśl naszą rozpatrzą gruntownie, a jeżeli potrafimy stanąć ponad własne ambicye i partykularze — myśl nasza urzeczywistniona zostanie.

Na wstępie niniejszego działu sprawozdania zwróciliśmy się z apelem do naszych „najmożniejszych“, wskazując, że — jak dotąd — po macoszemu traktowali naszą instytucyę.

I rzeczywiście — jeżeli przyjrzymy się bliżej zapisom, które umożliwiły rozwój i dzisiejszy stan instytucyi, to stwierdzić musimy, że złożyły je jednostki, które ciężką pracą doszły do majątku...

W tegorocznem sprawozdaniu możemy zanotować znowu kilka nazwisk osób, które, uznając doniosłe cele „Bratniaka", pospieszyły z wydatniejszą pomocą.

Na pierwszym miejscu wymienić musimy Wielm. Pana Dra Rudolfa Frieda, notaryusza z Wiednia, który z okazyi 25-letniej rocznicy mianowania na Rejenta ofiarował Tow. 1000 koron w państwowych listach zastawnych, a równocześnie testamentem na wypadek Swej śmierci zapisał nam cały swój ciężką, przykładną pracą zdobyty majątek. Nazwisko Dra Frieda znane jest młodzieży w Wiedniu studyującej; jest On jej stałym przyjacielem, opiekunem i doradcą. Losami każdej instytucyi społecznej żywo się interesuje. Ostatnio baczną uwagę zwrócił na nasz „Dom Zdrowia".

Oby ten piękny obywatelski czyn znalazł jak najwięcej naśladowców!

Dnia 5 sierpnia 1913 r. zmarł w sanatoryum dra Loewego w Wiedniu śp. Dr. Adolf Lukas, testamentem swoim zapisując „Pomocy Bratniej" 12.000 koron, w listach zastawnych miasta Lwowa.

O życiu i pracy śp. Dra Lukasa pisma zamieściły długie artykuły; przytaczamy z nich wyjątki:

„Zmarły był przez długi szereg lat lekarzem sądowym i więziennym we Lwowie, a nadto miał bardzo liczną klientelę w mieście. Praktyka składała się przeważnie ze sfer urzędniczych i uboższych warstw mieszkańców Lwowa, chociaż i z prowincyi wielu chorych szukało jego pomocy. Całe dnie bez wypoczynku pracował, tak, że często nie miał czasu spożyć nawet południowego posiłku. Skromny i oszczędny aż do przesady może, odmawiał sobie wszystkiego, a prócz podróży naukowych, które (jak się w swem rozporządzeniu ostatniej woli wyraża) „energię jego ducha podtrzymywały", nie pozwalał sobie na żadne przyjemności życiowe. Nie widziano go nigdy w teatrze, na koncertach, w restauracyi lub kawiarni. Dzień cały od świtu do nocy zawsze pieszo zdążał do swoich pacyentów, często bezinteresownie i dając nadto na leki i na opędzenie potrzeb codziennych. Ostatnie lata swego pracowitego życia, złożony ciężką chorobą, przebył na kuracyi w Wiedniu, gdzie też zmarł pielęgnowany przez zacną małżonkę, która mu ostatnie lata pracowitego życia uprzyjemnić się starała. Uzbie-

DOM ZDROWIA „POMOC BRATNIA“ NA GUBAŁÓWCE W ZAKOPANEM.
PAWILON DLA MĘŻCZYZN.

Bibl. Jag.

rany majątek przeznaczył na cele szlachetne. Prócz drobnych zapisów dla żony i krewnych, na fundusz Grunwaldzki, na Dom Zdrowia dla piersiowo chorych akademików w Zakopanem, dla ciemnych i głuchoniemych, fundacyę mszalną za spokój dusz swych rodziców, resztę mienia przeznaczył jako fundusz żelazny na własność Towarzystwa lekarzy wschodnio-galicyjskich, na utworzenie fundacyi wieczystej celem wsparć wdów i sierót po lekarzach praktykujących. Fundusz ten żelazny powstał z wieloletnich oszczędności i mieści w sobie pracę całego jego życia. Było w tem pewne bohaterstwo. Przez 34 lat odmawiać sobie wszelkich przyjemności; skazać się dobrowolnie na niedostatek prawie, aby po śmierci zapewnić ulgę wdowom i sierotom po kolegach zawodowych, na to trzeba było wielkiej siły woli, wielkiego charakteru i osobliwej szlachetności serca".

Oprócz wyż wymienionych większych zapisów ofiarowali Towarzystwu:

WP. Stanisław Orlikowski akcyę Sanatoryum Dra Dłuskiego na 1000 kor., WP. Dr. Mikołaj Rejchman 2 takież akcye po 1000 kor., WP. Prof. L. Syroczyński jedną akcyę na 1000 kor. Wszystkim tym Czcigodnym Ofiarodawcom składamy tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie.

W poprzedniem sprawozdaniu wspomnieliśmy o dążeniach naszych do zorganizowania młodzieży szkół średnich, o tworzeniu się ogólno-akademickiego Koła we Lwowie i o pertraktacyach z Tow. Wzajemnej Pomocy U. U. J. w Krakowie.

Większa część tych spraw została pomyślnie załatwiona.

Koło Lwowskie zorganizowało się w grudniu 1913 roku, posiada 6 sekcyi i 1480 członków. Zestawienie kasowe wykazuje 8008·08 kor. dochodu.

Po długich pertraktacyach udało się dojść do porozumienia z Tow. Wzajemnej Pomocy U. U. J. w Krakowie i zawarto z tem stowarzyszeniem następującą umowę:

„§ 1. Wzajemna Pomoc Uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie wpłaca do kasy Koła krakowskiego (Pomocy Bratniej) tyle koron rocznie, ilu ma członków, w trzech ratach, która to kwota będzie nosić nazwę: „Fundusz przeciwgruźliczy Towarzystwa Wzajemnej Pomocy Uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego".

§ 2. W zamian za to Koło krakowskie obowiązuje się:

a) umieszczać w Domu Zdrowia członków Wzajemnej Pomocy zgodnie z odnośnemi uchwałami Zjazdów Delegatów Towarzystwa „Pomoc Bratnia" w Zakopanem;

b) udzielać wszystkim potrzebującym pomocy zapomóg na przeprowadzenie kuracyi, przyczem Towarzystwo Wzajemnej Pomocy U. U. J. będzie informować Zarząd Koła krakowskiego o potrzebach materyalnych kandydatów;

c) zaliczać z wymienionego funduszu 2 korony na rachunek wkładki każdemu choremu członkowi Wzajemnej Pomocy, przystępującemu do Koła krakowskiego".

Obie strony kontraktujące godzą się na następujące dodatki:

„Wyrażenie „ilość członków" w § 1. wyraża ilość członków zwyczajnych Towarzystwa Wzajemnej Pomocy U. U. J. Członkowie Wzajemnej Pomocy U. U. J., starający się o miejsce w Domu Zdrowia, mają być traktowani na równi z członkami Koła krakowskiego Towarzystwa Pomocy Bratniej. Zarząd Koła krakowskiego Towarzystwa Pomocy Bratniej zwraca się po informacye do prezydyum Wzajemnej Pomocy Uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego, które ma ich udzielić natychmiast na wniosek komisyi administracyjnej.

Informacye te wiążą Zarząd Koła krakowskiego Towarzystwa Pomocy Bratniej przy udzielaniu zapomogi dla chorego.

Towarzystwo Wzajemnej Pomocy U. U. J. wypłaca Kołu krakowskiemu fundusz przeciwgruźliczy ratami z dołu w miesiącach styczniu, maju i wrześniu, przyczem za podstawę dwóch pierwszych rat służy liczba członków z roku poprzedniego.

Do wypowiedzenia niniejszej umowy uprawnione jest po każdej stronie tylko zwyczajne Walne Zgromadzenie.

Jako termin wypowiedzenia przyjmuje się jeden rok.

Ewentualne spory, wynikłe z niniejszego kontraktu, załatwia komisya, do której Wydziały obu kontraktujących towarzystw wysyłają po trzech członków".

Czyniliśmy również starania, by fundusz Czytelni Akademickiej im. Mickiewicza w Krakowie, w kwocie 6300 koron, będący pod zarządem Senatu, a przeznaczony na zwalczanie gruźlicy, przelany został na naszą instytucyę. Dzięki życzliwości Senatu i Wydziału Czytelni Akademickiej i staraniom Koła krakowskiego warunki, na których kwotę tę Towarzystwo nasze otrzyma, zostały już omówione; pozostały tylko do załatwienia pewne formalności prawne, poczem kwota 6300 koron zostanie nam wypłacona.

Mimo wielkich starań z naszej strony nie udało nam się jednak dotąd zorganizować młodzieży szkół średnich. Przedłożyliśmy Wysokiej Radzie szkolnej drogą pośrednią trzy projekta.

Jeden z nich został już odrzucony, bo przewidywał tworzenie autonomicznych kółek uczniów, co ustawą szkolną jest podobno niedozwolone.

Jakie losy spotkają inne projekta — na razie nie wiemy; sądzimy jednak, że Wysoka Rada szkolna uwzględni nasze dobre chęci, zrozumie, że celem naszych dążeń jest wyłącznie dobro młodzieży szkolnej i jeden z pozostałych projektów przyjmie, tembardziej, że uniezależniamy w nich Kółka od Zarządu Głównego Towarzystwa, dając natomiast Dyrekcyom pełne prawa kontroli nad działalnością tychże.

Omawiając sprawy organizacyjne wspomnieć musimy, że zawiązało się Koło w Kazaniu. Nowej placówce walki z gruźlicą życzymy jak najpomyślniejszego rozwoju.

Pożyczkę hipot. z Banku kraj. w kwocie 45.000 kor., o której pisaliśmy w sprawozdaniu poprzedniem, otrzymaliśmy w październiku 1913 r. Z kwoty tej zwróciliśmy dług WPani Skłodowskiej-Curie w sumie 20.000 kor.; Zarządowi dóbr hr. Zamoyskiego daliśmy a conto rachunku za materyał budowlany 6000 koron; za 3000 koron wybudowaliśmy domek gospodarczy, o którym szerzej piszemy w dziale „Sprawy Domu Zdrowia“ — 3500 koron pozostało w Banku krajowym, jako kaucya, do czasu zapłacenia zaległych podatków; resztę zaś, tj. 13.000 kor., rozdzieliliśmy między dostawców produktów żywienia.

Pozostaje nam jeszcze do omówienia sprawa komisyi dłużniczej, którą Zjazd Delegatów z r. 1913 polecił nam zorganizować. Komisyi w ścisłem tego słowa znaczeniu niema; zrobiono jednak wiele czynności takich, które obecnie umożliwią energiczne egzekwowanie długów. Dzięki cennej a bezinteresownej pracy WPP. M. Ługowskiego i M. Thorna posiadamy dokładne księgi dłużników za pierwsze dziesięciolecie; nadto sporządziliśmy archiwum Tow. za 11 lat. Obie te sprawy musiały być łącznie załatwione; archiwum daje bliższe informacye o dłużnikach, ich rodzinach, opiekunach i ręczycielach. Mając te dane, możemy dopiero mówić o ścisłem i sprawnem działaniu komisyi dłużniczej, co jednak dopiero z nowym rokiem administracyjnym rozpocząć się może.

Na zakończenie niech nam wolno będzie złożyć jak najgo-

rętsze podziękowanie tym wszystkim, którzy w pracy naszej byli nam pomocni radą i czynem, i tym, którzy nie szczędzili trudów przy urządzaniu przedsiębiorstw dochodowych, zasilających wiecznie pustą kasę „Bratniaka".

Wykaz przedsiębiorstw:

		K. h.
„Biały kwiatek" w Zakopanem	K. 1714·17	
w N. Targu	167·68	1881·85
Koncerty WP. A. Rubinsteina w Sanat. Dra Dłuskiego		600 —
Wenta dn. 20 i 22 grudnia 1913 r.		448·66
Przedstawienie Krakowskiego Akad. Koła Dramatu Klasycznego „Chmury" I w Sali „Morskiego Oka"	209·24 K	
II w San. Dr. K. Dłuskiego	200·— „	409·24
Przedstawienie: „W małym domku"		388·70
Przedstawienie amatorskie dn. 27, XII, 13, w Sanat. Dr. K. Dłuskiego		200·—
Zamiast Balu zebrane przez WP. E. Trenklerównę		200·—
50% „Rautu prawników" w Tarnowie przez WP. Radcę Korytowskiego		200·—
Przedstawienie w Sanat. Dra K. Dłuskiego		163·—
Przedstawienie w Sanat. Dra K. Dłuskiego staraniem WP. Wołłowicza		150·—
Do przeniesienia		4641·45

		K. h.
Z przeniesienia		4641·45
Przedstawienie w Sanat. Dra K. Dłuskiego, staraniem WP. Z. Kotłubaja		144·—
Z „Monologu" WP. Wołłowicza w Sanator. Dr. K. Dłuskiego		112·—
Nalepki na listy, rachunki itp.		
WP. Dr. Fr. Kowalski	50·— K	
WP. Grabowska	30·— „	
WP. Dr. M. Ratyńska	15·— „	
WP. L. Wrzoskowa	5·— „	100·—
Koncert w Sanator. Dra K. Dłuskiego		100·—
Za ofiarowane ubranie		91·50
„Wieczór Kameralny" w Sali „Morskiego Oka"		82·20
„Dom otwarty", przedstawienie Zakopiańskiego Koła Dramatycznego		60·—
Koncert Lwowskiego Chóru Akadem. w „Warszawiance"		54·—
Dochód z sali Sanat. Dra K. Dłuskiego		50·—
Pocztówki		12·80
Chów trzody chlewnej		698·18
Razem		6146·13

Wykaz zapomóg:

Z funduszu państwowego antygruźliczego	3000·— K
Rada miasta Krakowa	500·— „
Tow. Wzajemnej Pomocy ubezpieczeń w Krakowie	500·— „
Kasa Przemysłowców lubelskich	201·28 „
Rada miasta Lwowa	200·— „
Magistrat m. Podgórza	100·— „
„ „ Tarnowa	50·— „
Wydział Rady Powiatowej w Brzozowie	50·— „
„ „ „ w Sanoku	50·— „
„ „ Gminnej w Zakopanem	50.— „
Dyrekcya Banku Hipotecznego we Lwowie	50·— „
Wydział Rady Powiatowej w Przemyślanach	40·— „
„ „ „ „ Złoczowie	30·— „
„ „ „ „ Śniatyniu	25·— „
Do przeniesienia	4846·28 K

Z przeniesienia	4846·28 K
Magistrat m. Jarosławia	25·— „
Wydział Rady Powiatowej w Brodach	20·— „
„ „ „ „ Lisku	20·— „
Kasa Miejska w Rzeszowie	20·— „
Wydział Rady Powiatowej w Ropczycach	10·— „
„ „ „ „ Sączu	10·— „
„ „ „ „ Wieliczce	10·— „
„ „ „ „ Żółkwi	10·— „
Wydział Krajowy, subwencya wpłacona w roku adm. bieżącym zamiast w ubiegłym	1000 — „
Razem	5971·28 K

Wykaz datków na budowę Domu Zdrowia:

	K. h.
1. Zebrane przez WP. Mogilnickiego na listę Dr. M. Ratyńskiej L: 314	80 —
2. Zebrane przez WP. J. Płużańską na listę L: 137	80·—
3. Zebrane przez WP. Dr. Br. Dłuską na listę L: 308	150·—
4. Zebrane przez WP. M. Pawłowską na listę L: 301	127·—
5. Zebrane przez WP. Dr. M. Felauer na listę	22·—
6. Zebrane przez WP. Drową Br. Umiastowską na listę L: 340	34·31
Zebrane przez WP. M. Łabęcką na listę	324·—
8. Grono prof. gim. w Sanoku	11·87
Do przeniesienia	829·18
Z przeniesienia	829·18
9. Zebrane przez WP. W. Konczyńską na listę L 222	6·50
10. Zebrane przez WP. Drową J. Kuczewską na listę Dr. Br. Dłuskiej L: 246	26·—
11. WP. Marya Raczyńska z Balkowa	226·—
12. Sz. Pensyonarki i Pensyonarze Domu Zdrowia w dn. wyjazdu p. Dr. M. Ratyńskiej, zamiast kwiatów	20·—
13. Wysoki Wydział Krajowy	2500·—
14. Za udział WP. Orlikowskiego	1000·—
15. Koło Lwowskie	1000·—
16. Koło Kijowskie	3·80
Razem	5611·48

Wykaz datków na malowanie podłóg:

	K. h.
1. WP. Dr. Michał Reicher przez WP. Dr. M. Ratyńską	19.04
2. WP. Kamila Hr. Krasińska przez WP. Dr. M. Ratyńską	4·76
Do przeniesienia	23·80
Z przeniesienia	23·80
3. WP. Wrzoskowa Hanna	100·—
4. WP. Trenklerówna Elżbieta	100·—
Razem	223·80

Wykaz datków na śmietnik:

	K. h.
1. Koło Bruxelskie	39·81
2. „ Krakowskie	20·—
3. „ Praskie	10·—
Do przeniesienia	69·81
Z przeniesienia	69·81
4. Koło Wiedeńskie	100·—
Razem	169·81

Wykaz datków na fundusz stypendyum Warszawskiego.

	Rb. kop.
1. Hr. Branicki Ksawery (z rąk p. Rostkowskiego)	100·—
2. Brunowie Stanisław i Kazimierz	100·—
Do przeniesienia	200·—
Z przeniesienia	200·—
3. Brzeziński Józef	25·—
4. Chełmicki Bohdan	25·—
5. Dworzaczek Ignacy	10·—
Do przeniesienia	260·—

I. Śniadanie:

O godzinie 7—$8^3/_4$ rano $^1/_3$ litra gorącego mleka.

$8^1/_2$—9 rano $^1/_3$ litra kawy, kakao, herbaty lub mleka, cukier, pieczywo i masło deser. w nieograniczonej ilości.

II. Śniadanie:

11—$11^1/_4$ przed poł. 2 jaja, wędlina (parówki lub kiełbasa krak. kraj.), kasze na mleku, ser — zawsze do tego $^1/_3$ litra herbaty, cukier i chleb w nieograniczonej ilości.

Obiad:

O godz. 1-szej, I danie: raz na tydzień rosół; trzy razy na tydzień zupa na rosole ze śmietaną, trzy razy na tydzień zupa na rosole bez śmietany — z jarzyną — zawsze w ilości $^1/_3$ litra.

II danie, t. zw. przystawka: trzy razy — mączne potrawy: pierogi lub naleśniki z mięsem, makaron z szynką lub z grzybami, łazanki ze słoniną lub z masłem i serem; cztery razy na tydzień — jarzyna: fasolka, kapusta, kalafiory i t, p. w ilości 140—160 gramów.

III danie: pieczenie — wołowa, cielęca, siekanina, kotlety wieprzowe, drób — z jarzyną, kaszą lub makaronem; sztuka mięsa z sosem i ziemniakami; mięso w ilości 300—350 gramów; kasze i makarony w ilości 50—55 gramów.

IV danie: ciastka, budynie, galaretki, zapiekanki z ryżu, lody, kompoty, owoce. Cztery razy na tydzień mączne leguminy, raz lody (w lecie), dwa razy na tydzień kompot lub owoce.

Podwieczorek:

O godz. 4, jak pierwsze śniadanie. (Masło des. i pieczywo w nieogr. ilości).

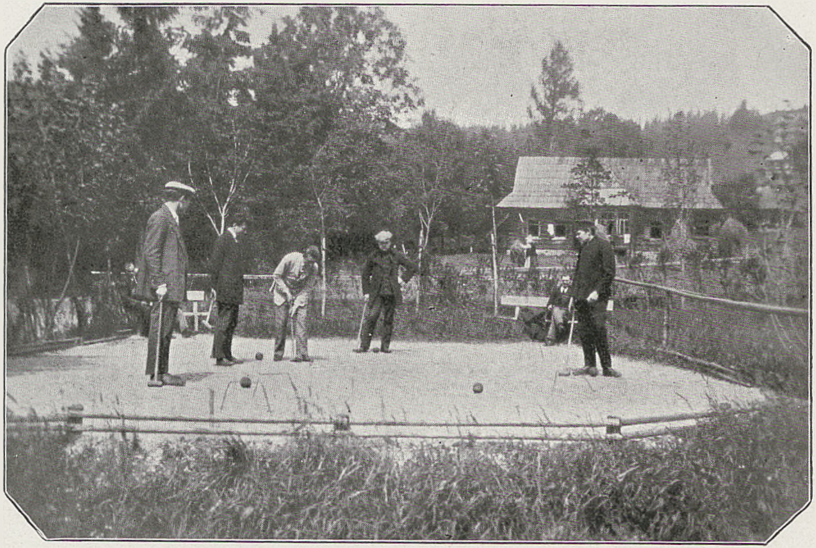
Wieczerza:

O godz. 7 wieczorem I danie: pieczenie — wołowa, cielęca, potrawki, siekaniny z kaszą, jarzyną lub makaronem, ilość — jak na trzecie danie w obiad, 1 raz na tydzień wędliny 150—180 gramów.

II danie: kompot albo owoce.

III danie: herbata, pieczywo i masło, czasem marmolada owocowa w nieograniczonej ilości.

O godz. $8^3/_4$—$9^1/_4$ — $^1/_3$ litra gorącego mleka.

ZDROWSI PENSYONARZE PRZY ZABAWIE.

Bibl. Jag.

Przedkładamy również zestawienie kosztów utrzymania.

1. Żywienie	. . . . K.	56774·15
2. Opał	. . . . „	3974·50
3. Światło	. . . . „	828·57
4. Administracya D. Z.	. . . . „	7126·52
5. Pensye lekarzy i lekarstwa	. . . „	3022·47
6. Czyszczenie i dezynfekcya	. . . . „	1642·36
7. Kąpiele	. . . . „	206·00
8. Pranie	. . . . „	1675·10
9. Czynsz	. . . . „	1210·00
10. Konserwacya Domu Zdrowia	. . „	479·43
11. Konserwacya ruchomości	. . . . „	236·30
12. Utrzymanie konia	. . . . „	421·85
Razem	. . K.	77597·25

Jeżeli powyższą kwotę rozdzielimy przez 15·800 (ilość dni, jaką przebyli pensyonarze), to otrzymamy 4 kor. 91 hal. dziennie. — Miesięcznie koszt utrzymania wynosi:

II dziesięciolecie.

1910/11	1911/12	1912/13	1913/14
124 K 50 h	147 K 30 h	146 K 10 h	147 K 30 h

Za 15.800 dni leczniczych, licząc po 4 kor. dziennie, należało nam się od pensyonarzy 63·200 kor.

Jeżeli kwotę tę odejmiemy od kosztów utrzymania Domu Zdrowia t. j. od sumy 77·597 kor. 25 h. to otrzymamy kwotę 14.397 kor. 25 hal., którą Zarząd w roku ubiegłym dopłacił do utrzymania pensyonarzy.

Jak z powyższej tabelki wynika koszt utrzymania w tym roku zwiększył się; jest to jednak tylko zwyżka pozorna. Jeżeli bowiem uwzględnimy to, że w myśl uchwały Zjazdu Delegatów, pensyonarze zostali uwolnieni od opłat za pranie bielizny i kąpiel, co w roku dawało w przychodzie sumę 1000 kor., to okaże się, że koszta utrzymania zmniejszyły się.

Wypada nam jeszcze wyjaśnić, dlaczego liczba dni leczniczych spadła.

W roku sprawozdawczym mieliśmy kilku chorych z bardzo ciężkim stanem zdrowia, o długotrwałych krwotokach, którzy przez dłuższy czas zajmowali sami pokoje przeznaczone dla dwu lub kilku chorych i to spowodowało zmniejszenie się dni leczniczych

c) Statystyka Domu Zdrowia.

W roku sprawodawczym 1913/14 leczyło się w naszym Domu Zdrowia 179 chorych.

149 mężczyzn, 30 kobiet.

Z roku zeszłego zostało 48, przyjęto 131.

Z ogólnej liczby 179 pensyonarzy z wyższych zakładów naukowych w Galicyi było:

Słuchaczów i słuchaczek Wszechnicy Krak. . .	25
„ „ „ Lwowskiej	34
„ politechniki Lwowskiej	7
„ Akad. Roln. w Dublanach	1
„ Akad. Sztuk Piękn. w Krakowie .	4
„ „ Handlowej we Lwowie . .	2
„ Wyższ. Szkoły Lasowej we Lwowie	1
Razem .	74

Uczniów Szkół średnich w Galicyi:

Uczniów gimnazyów	31
Prywatn. uczniów i uczennic gimn.	2
Uczniów szkół realnych	2
„ i uczennic semin. naucz.	16
Uczennic liceów żeńsk.	3
Uczniów szkoły konduktorów drogowych	1
Maturzystów i maturzystek	5
Razem .	60

Z wyższych zakładów naukowych w Zaborze Rosyjskim i Rosyi:

Słuchaczek Kursów Naukowych w Warszawie .	1
„ „ Pedagogicznych w Warszawie	1
Słuchaczów „ handl. Zielińskiego „	1
„ Szkoły muzycznej w Warszawie . .	1
Słuchaczów kurs. farmaceutycznych w Warszawie	1
„ Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie	1
„ „ górniczej w Permie	1
Słuchaczów Uniwersytetu w Kijowie	1
„ „ w Petersburgu	2
„ Instytutu technolog. w Petersburgu .	3
Razem .	13

Ze średnich zakładów naukowych w Zaborze Rosyjskim i w Rosyi:

Uczniów szkół	filologicznych	10
„ „	realnych	1
„ „	handlowych	4
„ „	technicznych	1
„ „	rolniczych	2
Uczennic pensyi		4
Maturzystów i maturzystek		4
	Razem	26

Z zakładów naukowych w Zaborze Pruskim i Zachodniej Europie:

Uczniów gimnazyum w Poznaniu	1
Słuchaczek Uniwersytetu we Fryburgu	1
„ kursów handl. w Liège	1
„ Akad. malarskiej w Paryżu	1
Słuchaczów uniwersytetu w Lipsku	1
„ Akad. Ziemiańskiej w Wiedniu	1
Razem	6

Co do miejsc pochodzenia, to urodzonych:

W Zaborze austryackim	114	czyli	63·7%
„ „ rosyjskim	61	„	34·1%
„ „ pruskim	4	„	2·2%
Razem	179		

Ilość dni przebytych wynosi 15.800.

Zakopane, w lipcu 1914 r.

Leopold Winnicki, sekretarz T-wa.

VII.

Sprawozdanie Biblioteki.

Przystępując do sprawozdania bibliotecznego za ubiegły rok administracyjny, stwierdzimy chyba tylko cyfrowy stan bibliotecznego „budżetu“.

Czem jest biblioteka w sanatoryum naszem, podkreślone było już w paru sprawozdaniach za lata ubiegłe. Zresztą — i to zbyteczne, gdyż ktokolwiek nawet tylko słyszał, jak chorzy piersiowo spędzają czas w sanatoryach, może sobie wyobrazić, czem jest biblioteka dla nich. A tem więcej dla młodzieży, których skrzydła w środku czy w początku lotu w bój życiowy podcięła ta choroba.

Dla nich biblioteka jest rzeczywicie jedynym, cudownym prawie środkiem na odpędzenie nurtujących w najboleśniejszych miejscach duszę myśli, ciężarnych pytaniami: — co ze mną będzie? jaki los mię czeka?

Choć się czasem i inaczej zdarza, — trudno jednak nam uwierzyć, by znaleść mógł się ktoś, ktoby mógł uchylić się od udzielenia pomocy w tym kierunku, ktoby obojętnie słuchać mógł prawie ciągle powtarzającego się okrzyku leczącej się w Domu Zdrowia młodzi: „Książek — więcej książek“.

Tutaj składamy wyrazy najgorętszej podzięki tym, którzy pamiętają o nas, wspomagając stale czy też dorywczo w doborowy dobytek naszą książnicę.

Dziękujemy gorąco Komitetowi—rozdającemu książki z daru M. Arcta dla instytucyi humanitarnych, za przyznanie nam 250 tomików dziełek „Biblioteki dla wszystkich“, p. J. Żuławskiemu za dar z kilku dzieł własnych, p. Drowi A. Kuczewskiemu za dziełka o zwalczaniu gruźlicy, pp. Mecenasowi St. Bełzie, Fiatowi, Wrotnemu za ich utwory — Wydawnictwu „Biblioteka dzieł wyborowych“ za ofiarowanie nam ostatnio bezpłatnej prenumeraty na wydawane przez się rzeczy, pp. Dr. M. Felauerównie, H. E. Piotrowskim, L. Winnickiemu, Firmom:

Krzyżanowskiego w Krakowie i „Katolik“ w Bytomiu, i kilku bezimiennym ofiarodawcom.

Gorąco dziękujemy również Firmom: Gebethner i Wolff w Warszawie, „Kultura i Sztuka“, „Nauka i Sztuka“ we Lwowie, Kasa Przezorności i Pomocy pracowników księgarskich w Warszawie, za łaskawe ofiarowanie nam 50% opustu na własnych wydawnictwach, oraz, jak corocznie, składamy wyrazy podzięki Firmom, które już od dawna darzą nas swymi względami, udzielając zawsze na zamówieniach podobnego opustu, i Redakcyom pism za stałe przysyłanie nam swych wydawnictw bezpłatnie lub po cenach zniżonych.

Spełniwszy ten miły obowiązek, przejdziemy do cyfr. Książnica nasza liczy obecnie 2132 dzieł w 2092 tomach (1812 numerów — pochodzi to ztąd, że niektóre dziełka mniejszej objętości są kumulowane po kilka).

W roku bieżącym przybyło dzieł 476, tomów 361 (341 numerów). Z tego zakupiono dzieł 196.

Jeżeli się weźmie pod uwagę, że za 3 lata ubiegłe wraz z ofiarowanemi książkami średni roczny przybór był 200 książek (a były ofiary poważne: Dr. Beaurin — około 100 książek) i porówna się cyfry sum wydanych na zakupno książek, a również i dochody biblioteczne, — musimy przyznać, że gospodarka tegoroczna złą nie była.

Sprowadzając książki, wybieraliśmy rzeczy najcenniejsze, uzupełniając poszczególne działy, przyczem uzupełniliśmy szwankujący dotychczas bardzo dział o muzyce.

Mówiąc o książnicy, należy nam tutaj jeszcze wspomnieć, że sporządziliśmy nowy katalog dzieł naukowych.

Z książnicy korzystało 195 osób; wypożyczono 3884 książek. Zatem przeciętnie wypada na jedną osobę 20 książek.

Poza beletrystyką największą poczytnością z dzieł naukowych cieszyły się w roku sprawozdawczym dzieła historyczne.

Czasopism otrzymujemy 44; — w tem 18 dzienników.

Zestawienie kasowe za rok administracyjny 1913/14 od 1/VII 1913 do 30/VI 1914.

Winien — Przychód

L.	Wyszczególnienie	K. h.
1.	Saldo z r. 1912/13 . .	151·54
2.	Rk. Subwencyi Zarz. Gł.	300·—
3.	Rk. datków jednoraz. .	149·38
4.	Rk. przedsiębiorstw . .	404·04
	Razem .	1004·96

Rozchód — Ma

L.	Wyszczególnienie	K. h.
1.	Rk. zakupna książek .	282·01
2.	Rk. oprawy „ . .	148·40
3.	Rk. prenumeraty pism .	152·50
4.	Rk. admin. biblioteki .	130·—
5	Rk. korespondencyi . .	17·09
6.	Rk. wydatków drobn. .	8·06
7.	Saldo	266·90
	Razem .	1004·96

Porównywując pozycye powyższego zestawienia kasowego z zestawieniem zeszłorocznem, zobaczymy zmniejszenie się pozycyi datków i dochodu z przedsiębiorstw. Jednakowoż, jeżeli porównamy je z zestawieniem z r. 1911/12 — skonstatujemy wzrost: tak np. dochód z przedsiębiorstw większy prawie dwa razy. Tutaj należy się serdeczne podziękowanie za popieranie naszych przedsiębiorstw Firmie S. Ciszewski w Zakopanem.

Porównywując zestawienia kasowe zeszłoroczne i obecne napozór moglibyśmy wywnioskować, że rok obecny nie był tak wydajnym w owoce pracy dla książnicy. Weźmy więc powyżej przytoczone cyfry wzrostu ilości książek i teraz dopiero uskutecznijmy porównanie, a przekonamy się, że wniosek podobny byłby conajmniej niedokładny.

Kończąc niniejsze sprawozdanie musimy jeszcze napomknąć, że przed kilkunastu dniami pisma umieściły naszą notatkę, w której zwracamy się do publiczności o nadsyłanie przeczytanych książek. Skutków jej jeszcze nie widzimy, ale mamy nadzieję, że nie pozostanie bez echa. W czasie druku niniejszego sprawozdania otrzymaliśmy od p. Dra K. Natansona z Wiednia dar z 42 książek treści poważnej, za który tutaj jeszcze składamy Mu wyrazy gorącej podzięki.

Zakopane, 30/VI 1914 r. *Jan Załuska*

Zarządzający biblioteką.

VIII.

Sprawozdanie Kół.

Koło Krakowskie.

Koło krakowskie liczy 199 członków zwyczajnych (w r. z. 81). Zyskało 7-miu członków wspierających i 2 nadzwyczajnych z pośród J. W. P. Profesorów, wyszczególnionych w spisie członków; pozatem J. W. P. Prof.: Cybulski, Godlewski Emil, Górski, Kumaniecki, Kutrzeba, Krzyżanowski, Leo, Majewski, Nowak, ks. Pawlicki, Rudzki, Śleszyński, Żórawski złożyli datki jednorazowe, zasilając wydatnie fundusz zapomogowy Koła.

Z przedsiębiorstw zaznaczyć należy: koncert, ofiarowany dorocznym zwyczajem przez p. Trzcińskiego, dyrektora koncertów krak., i piknik, urządzony staraniem stow. polsk. mł. p.-n. „Promień".

W celu skuteczniejszego oddziaływania na ogół akademicki i zwiększenia grona współpracowników, których brak w latach poprzednich dotkliwie dawał się odczuwać, zawiązały się przy Kole na wydziałach: filozoficznym, medycznym i prawniczym „Komisye", skład osobisty których uzupełniany jest przez kooptacyę. Półrocznej ich działalności przypisać musimy wzrost liczby czlonków i wpływów kasowych w roku sprawozdawczym. Dochody wzrosły o 1537·41 K., na rachunek zapomóg wpłacono o 857·10 K. więcej, niż w roku zeszłym.

Sprawa stosunku Wzaj. Pom. U. U. J. do Pomocy Bratniej znalazła pomyślne zakończenie na warunkach przytoczonych w sprawozdaniu Zarz. Gł. Wzajemna Pomoc ma możność obecnie spieszyć ze skuteczną pomocą członkom swym zagrożonym gruźlicą, spełniając swój obowiązek wobec najbardziej potrzebujących w sposób jedynie racyonalny, Koło krak. zaś — w swej ciągłej trosce o zaspokojenie potrzeb pensyonarzy choć w części znalazło pokrycie kosztów przez lat tyle ponoszonych. W roku administracyjnym leczyło się w Domu Zdrowia 6-ciu członków

Wzaj. Pom., którzy otrzymali na kuracyę z Kasy Koła zapomogi w kwocie 1284 K. Również sprawę ulokowania przez Czyt. Akad. im. Mickiewicza w Krakowie 6.300 K. na hipotece Tow. można uważać za ostatecznie załatwioną, gdyż pozostały jedynie do przeprowadzenia formalności prawne.

W bież. roku administracyjnym zgłosiło się do Domu Zdrowia 37 kandydatów (z Królestwa i krajów zabranych — 18, z Galicyi 19; ze szkół wyższych — 30, ze szkół średnich — 7); pensyonarzy, zgłoszonych przez Koło było — 33 (z r. zeszłego 9, z bieżącego 24). Ilość więc kandydatów do Domu Zdrowia zmniejszyła się o 4, pensyonarzy wzrosła o 11. Poza Domem Zdrowia leczyło się 2. Nienadających się do Domu Zdrowia było 4. Cofnęło zgłoszenia — 3. Pozostało na rok przyszły — 6 kandydatów. Zapomóg przyznano 23, nikomu ze zwracających się kolegów zapomogi nie odmówiono. Najwyższa zapomoga dzienna wynosiła — 4 K, najniższa — 0·67 K, przeciętna — 1·84 K. Wypłacano zapomogi najdłużej 265 dni, najkrócej 7 dni, przeciętnie 115 dni. Ogólna suma przyznanych zapomóg wynosi 4·643 K. 10 h.; wpłacono do Kasy Zarz. Gł. za pensyonarzy 3.651 kor. 54 h. Deficyt tegoroczny w kwocie 991 K. 56 h. spowodowany został otrzymaniem pozwolenia na urządzenie kwesty publicznej — mimo nader wczesnych starań i przychylnych zapewnień ze strony Św. Magistratu — dopiero w drugiej połowie lipca. — Wobec wyjazdu kolegów na wakacye skorzystać z pozwolenia nie mogliśmy, mamy jednak niepłonną nadzieję, że Świetny Magistrat m. Krakowa, oceniając należycie — w tak trudnych warunkach prowadzoną, a owocną dla zdrowotności miasta — działalność Koła, zezwoli na wykorzystanie udzielonego pozwolenia z początkiem roku szkolnego.

Do Zarządu Koła na walnem zebraniu, odbytem w listopadzie, zostali wybrani: Tadeusz Pracki, przewodniczący; Roman Ciborowski, zast. przewodniczącego, Hanna Bobińska, sekretarka; Wanda Czarnocka, zast. sekretarki; Ryszard Merl, skarbnik; Adam Sułkowski, zast. skarbnika; Zofia Maciejowska, Zdzisław Malkiewicz i Artur Maruszewski, (kooptowany na posiedzeniu wydziału 11/IV 1914 r.) Do Komisyi rewizyjnej: Witold Czarnowski, Kazimierz Sawicki i Ryszard Wojciechowski, który z powodu wyjazdu nie brał udziału w zamknięciu rocznem ksiąg kasowych.

Kończąc sprawozdanie, czujemy się w obowiązku wyrazić serdeczne podziękowanie wszystkim tym, którzy w jakikolwiek sposób

okazali Kołu życzliwość i spieszyli z radą lub pomocą: J. W. P. profesorom Uniw. Jag., prof. J. Latkowskiemu, który wobec nawału nowych obowiązków przestał być lekarzem Koła, obecnemu lekarzowi Dr. A. Bobakowi, J. W. P. Trzcińskiemu, Stow. p. mł. p. n. „Promień“, Kołu wiedeńskiemu, wreszcie koleżankom i kolegom — niewymienionym, a tak licznym — którzy nie odmówili Kołu swego współudziału w jego codziennych pracach żmudnych i często kłopotliwych.

Sprawozdanie kasowe za rok 1913/14.

Winien

	K. h.
Saldo z roku 1912/13	22 02
Wpisowe	96·—
Wkładki członków zwycz.	281·—
„ „ wspier.	260·—
„ „ nadzwycz.	20·—
Z list składkowych	307·93
Z puszek	104·78
Datki jednorazowe	347·98
Zwrot długów pensyonarzy	20·—
Zebrane na Uniwersytecie w grudniu roku 1913	307 35
Z dnia przeciwgruźliczego w roku 1912/13	276·12
Z koncertu	724·10
Z pikniku	264·85
Ze sprzedaży kart illustr.	140·48
„Akademicka Spółka Spożywcza“ w dniu otwarcia sklepu	29 10
Subwencye:	
Św. Rady m. Krakowa	200·—
Św. Rady m. Podgórza	150·—
Kółka Rolników za r. 1912/13	80·—
Akad. Związku Sport. za r. 1912/13	20·—
Bratniej Pomocy słuch. kursów im. Baranieckiego (do grudnia r. 1913)	70·—
Fundusz przeciwgruźliczy Wzajemnej Pomocy U. U. J. (2 raty)	450·—
Krakowskiego Tow-a Strzeleckiego	50·—
Biblioteki Medyków	100·—
Do przeniesienia	4321·71

Ma

	K. h.
Należne Zarządowi Główn.:	
Z Rk. wpisów	96·—
„ wkładek członków zwyczajnych	252 90
Z Rk. wkładek członków wspierających	260·—
Z Rk. wkładek członków nadzwyczajnych	20·—
Z Rk. pensyonarzy	3651·54
Chorzy poza Domem Zdrowia	90·—
Administracya i sekretaryat	215·99
Koszt zakupna kart illustrowanych	330·—
Koszt zakupna krokietu dla Domu Zdr.	11·90
Koszta świadectw lekarsk.	22·—
Koszta odezwy do ogółu akad.	14·—
Na ulepszenie śmietniska:	
„Koło Praskie“	10·—
„Koło Krakowskie“	20·—
Różne	46·22
Do przeniesienia	5040·55

	K. h.		K. h.
Z przeniesienia	4321·71	Z przeniesienia	5040.55
Bratniej Pomocy Akad. Sztuk Piękn.	60·06		
Bratniej Pomocy Medyków	50·—		
Kółka mat.-fizycznego	30·—		
Kółka Slawistów	25·—		
Biblioteki Prawników	20·—		
Bratniej Pomocy młodzieży lubelskiej	20·—		
Koła Samopomocy młodzieży pochodzącej z Częstochowy	20·—		
T-wa Samopomocy Płocczan	20·—		
" " młodzieży z ziemi Radomskiej	20·—	Razem	5040·55
Różne	465·10	Saldo	11·32
Razem	5051·87	Razem	5051·87

Tadeusz Pracki
Przewodniczący

Ryszard Merl
Skarbnik

Wanda Czarnocka
Zast. Sekretarki

Członkowie komisyi rewizyjnej:

Witold Czarnowski *Kazimierz Sawicki*

Sprawozdanie Koła Lwowskiego *).

Zamknęliśmy rok administracyjny, jako pierwszy Zarząd Koła Lwowskiego, po półrocznej właściwie pracy nad położeniem fundamentów pod przyszły rozwój Koła. Nie możemy w tej chwili oprzeć się retrospekcyi. Żywo staje nam w pamięci, jak dwa lata temu na Zjazd Delegatów w dniu 15 sierpnia 1912 roku przyjechał delegat Grupy Technickiej Lwowskiej, kol. S. Iwanowski, z hasłem zjednoczenia grup lwowskich (a właściwie Kół, bo tak brzmi obecna nazwa) i reorganizacyi statutu w kierunku rozszerzenia działalności Kół, jak patrzono na to z niedowierzaniem i powątpiewaniem, wreszcie później ileśmy musieli usunąć przeszkód i trudności, nim doprowadziliśmy do zjednoczenia. Byliśmy jednak na to przygotowani, wiedząc, jak ciężko u nas o konsolidacyę, a jak łatwo o proces odwrotny: rozbicie, zwłaszcza w chwili obecnej, gdy życie zbiorowe zanika, traci swą siłę atrakcyjną, a ogólna apatya ogarnia szerokie kręgi w życiu młodzieży polskiej.

*) Podajemy tu tylko streszczenie, Koło Lwowskie bowiem wydaje w tym roku sprawozdanie oddzielne.

Dnia 26 listopada 1913 roku odbyło się w sali II na politechnice konstytuujące Walne Zgromadzenie Koła Lwowskiego, do którego zgłosiły swe przystąpienie byłe Grupy: Technicka, Medycka i Uniwersytecka przy Stow. „Życie", jak również Towarzystwo Bratniej Pomocy słuch. Wszechnicy. W parę miesięcy później przystąpiło Tow. Bratniej Pomocy słuch. Akad. Weterynaryi i Tow. Bratniej Pomocy słuch. Akad. Rolniczej w Dublanach. Obecnie więc Koło liczy 6 Sekcyj, posiadając 1480 członków zwyczajnych.

Zorganizowanie tego, nadanie impulsu do działania Sekcyom, skoordynowanie prac Zarządów Sekcyi z Zarządem Koła, stworzenie form organizacyi i administracyi — zajęło nam bardzo wiele czasu i nie pozwoliło należycie rozwinąć działalności zewnętrznej. Jakkolwiek jest to zupełnie zrozumiałe w tym roku, należy jednak na przyszłość całą uwagę skupić na działalność zewnętrzną. Teren działania Sekcyi — to młodzież, wśród której nie powinno być akademika, nie należącego do Tow. Domu Zdrowia; Koło winno iść do instytucyi i towarzystw, do Społeczeństwa i, wskazując na Dom Zdrowia w Zakopanem, przypominać wytrwale, że jesteśmy jedyną placówką, gdzie młodzież niezamożna, chora na gruźlicę, ze wszystkich ziem polskich znajduje ratunek, że w ten sposób „Dom Zdrowia" spełnia doniosłą funkcyę społeczną, a tem samem winno o nim pamiętać całe Społeczeństwo.

Doroczny dzień Zbiórki, jaki urządziliśmy dnia 14 czerwca bieżącego roku na ulicach Lwowa pod protektoratem JWPani Marszałkowej Stanisławowej Niezabitowskiej, jak również koncert, urządzony naszym staraniem z łaskawym współudziałem WPani E. Wawnikiewicz-Tatarczuchowej, Prof. Z. Szwarcensteina i Chóru Technickiego — przekonał nas, że hasła nasze znajdują zrozumienie wśród społeczeństwa.

Szczegółowe sprawozdanie wraz z podziękowaniem Tym, którzy w roku ubiegłym okazali nam sympatyę i poparcie — odkładamy do oddzielnego sprawozdania Koła.

Zamknęliśmy rok administracyjny, stając u kresu pracy nad organizacyą Koła, a u progu innej: nad szerokim rozwojem. Z wązkiej ścieżki staraliśmy się zrobić drogę szeroką, ale wiele jeszcze na niej kamieni i cel daleki. Niechaj nasi następcy kamienie z niej odrzucą i zrobią wygodny gościniec, po którym przejdą rzesze biednej, chorej na gruźlicę, młodzieży polskiej, a wrócą z „Domu Zdrowia" dzielne, zdrowe jednostki. Niech

wspierają Macierz Zakopiańską, tak, abyśmy mogli już niedługo pomyśleć o budowie nowego „Domu Zdrowia“!

Kończąc, przedłożymy małe zestawienie działalności Grup za lata ubiegłe i Koła.

Rok administracyjny	1910/11	1911/12	1912/13	**1913/14** za 7 miesięcy
Grupy	Technicka Medycka Uniwersytecka	Technicka Medycka Uniwersytecka	Technicka Medycka Uniwersytecka	**Koło**
Obrót kasowy razem	2961 K 74 h.	5279 K 48 h.	5315 K 87 h.	**11165 K 84h.**
Ilość członków zwyczajnych	680	870	860	**1480**

Stefan Iwanowski.
przewodniczący Koła.

Skład Zarządu Koła w dniu 30 czerwca 1914 r.

Opiekunowie koła:

Prof. Dr. Antoni Gluziński. *Prof. Tadeusz Fiedler.*
Prof. Dr. Paweł Kucera.

Wydział:

Stefan Iwanowski, przewodniczący. *Dr. Michał Stankiewicz,* zast. przewodniczącego. *Lech Gluziński,* skarbnik.
Helena Frankówna, sekretarz.

Wacław Szczerbiński, Franciszek Godek, Alfons Chmielowiec, Otton Czuruk, Stefan Jaroszewski, Bronisław Mańkowski (przewodniczący Sekcyi I.), *August Zierhoffer* (przewodniczący Sekcyi II.), *Bernard Kalwaryjski* (przewodniczący Sekcyi III.), *E. Dobiasz* (przewodniczący Sekcyi IV.), *E. Breza* (przewodniczący Sekcyi V.), *Tadeusz Trapszo* (przewodniczący Sekcyi VI.).

Komisya Rewizyjna:

Dr. Stanisława Gomolińska, Roman Hahn, Stefan Tułacz.

Sprawozdanie Kasy Głównej Koła Lwowskiego za czas od 1 grudnia 1913 roku do 30 czerwca 1914 roku.

Dochód.

	K h	K h
1. Rk likwidacyi b. Grup:		
a) Grupa Technicka	578·69	
b) Grupa Medycka	451·50	
c) Grupa Uniwersytecka	325·97	1356·16
2. Rk wkładek członków zwyczajnych:		
a) Sekcya I (Technicka)	647·—	
b) Sekcya II (Brat. Pom. sł. Wsz. .	279·—	
c) Sekcya III (Medycka)	42·—	
d) Sekcya IV (Brat. Pom. słuch. Wet.	144·—	
e) Sekcya V (Brat. Pom. sł. ak. Dubl.	122·—	
f) Sekcya VI (Uniw. przy „Życiu“ . .	12·—	
g) Centralnie . . .	13·04	1259·04
3. Rk wkładek członków wspierających:		
a) Sekcya II . . .	40·—	
b) Sekcya III . .	580·—	
c) Sekcya IV . .	20·—	
d) Centralnie . . .	100·—	740·—
4. Rk wkładek członków nadzwyczaj.:		
a) Sekcya III . .	20·—	
b) Sekcya IV . .	10·—	30·—
5. Rk papierów wartościowych:		
a) Akcya Nr. 75 Sanator. Dra Dłuskiego w Zakopanem ofiarowana przez Spadkobierców śp. Stanisława Syroczyńskiego, wręczona przez JW Pana Profesora Leona Syroczyńskiego . .		1000·—
Do przeniesienia		4385·20

Rozchód.

	K h	K h
I. Przesłano do Zarządu Głównego w Zakopanem:		
1. Na Rk wkładek członków zwyczajnych	1324·—	
2. Na Rk wkładek członków wspierających	740·—	
3. Na Rk wkładek członków nadzwyczajnych	30·—	
4. Na Rk pensyonarzy	2456·—	
5. Na Rk papierów	1000·—	
6. Na Rk funduszu budowy Domu Zdrowia	1000·—	6550·—
II. Bratnia Pomoc sł. Wszech. — połowa dochodu z dnia Zbiórki		2486·—
III. Rk administracyi		177·12
IV. Rk przedsiębiorstw		671·76
Do przeniesienia		9884·88

	K h	K h
Z przeniesienia		4385·20
6. Rk dochodów nadzwyczajnych:		
a) dochód z koncertu w d. 29/IV 1914 r.	914·36	
b) dochód z dnia Zbiórki w dniu 14/VI 1914 r. .	4972·80	
c) dar Galicyjskiego Tow. Muzycznego we Lwowie . .	120·—	
d) X. X. przez kol. Stefana Iwanowskiego	30·—	
e) Różne	31·85	6069·01
7. Rk zwrotów:		
a) Sekcya II, zwrócona zapomoga dla 2 członków . .	120·—	
b) Komitet zbiórki, zwrot pożyczki .	50·—	170.—
8. Rk Sekcyi: przelane przy zamknięciu rachunków za r. 1913/14:		
a) Sekcya II . . .	348·55	
b) Sekcya III . .	101·50	
c) Sekcya IV . . .	38·14	
d) Sekcya V . . .	52·54	
e) Sekcya VI . . .	—.80	541·63
		11165·84

	K h	K h
Z przeniesienia		9884·88
Razem		9884·88
V. Saldo na rok administracyjny 1914/15		1280·96
		11165·84

Stefan Iwanowski,
przewodniczący.

Lech Gluziński,
skarbnik.

Członkowie Komisyi Rewizyjnej:

Dr. Stanisława Gomolińska. *Stefan Tułacz.*

Koło Wiedeńskie.

Z przykrem uczuciem zamykamy tylko co ubiegły trzeci okres naszej działalności w Wiedniu. Koło nasze, oparte o wysiłki jednostek, na tle zupełnej apatyi ogółu młodzieży akademickiej, nie zdołało jeszcze wzbudzić szacunku dla powagi swoich zadań ani zrozumienia ich narodowej wartości.

Czy przyczyną nikłych wyników pracy tegorocznej jest tylko owo zobojętnienie ogółu kolegów w stosunku do Koła,

połączone z niesłychanem, a specyficznie tutejszem lekceważeniem, nietylko ogólnych obowiązków, ale, co smutniejsza, przyjętych na siebie konkretnych wobec nas zobowiązań — czy też szukać należy winy w mniej wytężonej i dopiero w lutym podjętej pracy wydziału — trudno orzec.

Chcemy wierzyć, że Koło nasze, jak tyle innych instytucyi, przechodzi jeno tę t. z. choróbkę dziecinną, którą raz przebywszy, pójdzie naprzód ku osiągnięciu swych wzniosłych i rozległych celów.

Zapoczątkowana przez nas w roku zeszłym akcya, dążąca do utrwalenia zwyczaju opodatkowywania się dwudziestokoronówką na rzecz chorych kolegów, w radosnym dla każdego dniu otrzymania dyplomu wyższego wykształcenia, nie zdołała wyjść po za ramy odosobnionych wypadków. Jakże mogło być inaczej, gdy nietylko spotykaliśmy się z odmową zupełnie zamożnych kolegów, ale i prawie że z obroną tejże odmowy przez niezainteresowanych oraz z wymówkami pod adresem proszących.

Ale łatwiej podkpiwać, niż zrozumieć, że właśnie piękno tego zwyczaju polegałoby na wyrzeczeniu się jakiejś egoistycznej przyjemności na rzecz potrzebujących, na wcielenie ideału koleżeństwa w konkretny czyn.

Względnie częściej spotykaliśmy się z ręką pomocną starszego pokolenia. Nasz nieoceniony „wujaszek", Dr. Fried, z racyi 25-lecia swej rejentalnej działalności ofiarował 1.000 koron na fundusz budowy Domu Zdrowia. Suma ta, przesłana wprost do Zakopanego nie przeszła przez księgi Koła. O innym czynie „wujaszka" znajdą czytelnicy wiadomość w sprawozdaniu Zarz. Gł. Pan Tadeusz Rittner obiecał nam na rok przyszły odczyt, po którym my, nietylko jako żądne zysków towarzystwo, ale i jako słuchacze, dużo sobie obiecujemy.

Próba zainteresowania naszem towarzystwem osiadłych tutaj lekarzy Polaków osiągnęła częściowo pomyślne rezultaty.

Mamy również przyrzeczenie udziału w zyskach mającego się odbyć przedstawienia amatorskiego, urządzonego przez „Strzechę".

Z towarzystw akademickich pomagały nam: „Ognisko", „Przyszłość", „Przedświt" oraz liczni członkowie „Jagiellonii".

Z dawnych członków wspierających składki uiścili: pani Helena Kleszczyńska i tow. „Ognisko". Nowo pozyskaliśmy: księżnę Maryę Lubomirską, Dra Karola Natansona oraz naszych byłych kolegów: Aleksandra Lipińskiego, inż. Edmunda Grycendlera, Dra Wacława Sokołowskiego i inż. Maurycego Was-

serbergera, którzy w tym roku skończyli swe studya. Członków nadzwyczajnych mieliśmy 2: Maryę Kleszczyńską i inż. Romana Troczyńskiego. Większe datki złożyli: W. Koźniewski kor. 20, kol. St. Kaliński kor. 10. Stołownicy pani Ohmannowej kor. 19. Dr. Karol Natanson ofiarował 42 tomy dla książnicy w Domu Zdrowia.

Walne Zgromadzenie odbyto jedno, posiedzeń wydziału 11.

W skład Zarządu Koła w dniu 30 czerwca wchodzili koledzy: Wacław Koźniewski, przewodniczący; Władysław Rutkowski, sekretarz; Edmund Grycendler, skarbnik; Edward Kleszczyński, Bohdan Samborski, Jerzy Suryn, Stanisław Patla, Henryk de Phull.

Członkowie Komisyi lustracyjnej: Stanisław Jeleniewski, Robert Spyt i Władysław Strzelecki.

Delegatem na Zjazd 15 sierpnia 1913 był kol. E. Kleszczyński.

Członków zwyczajnych liczymy 199, z tych 127 zalega z opłaceniem wkładek.

Za poleconych nam przez inne Koła chorych, którym groziło usunięcie z Domu Zdrowia z powodu braku funduszów, zapłaciliśmy ogółem kor. 611·60.

Wacław Koźniewski, przewodniczący. *Władysław Rutkowski,* sekretarz.

Rachunek kasy za czas od 1 lipca 1913 do 30 czerwca 1914.

Winien	K. h.	Ma		K. h.
Saldo kasowe z dn. 30/VI 1913	173·48	U R-ku administracyi . .		55·81
Do R-ku wpisowego czł. zwyczajnych	30·—	„ „ przedsiębiorstw .		20·—
Do R-ku wkładek członków wspierających . . .	170·—	U Zarządu Głównego:		
Do R-ku wkładek członk. nadzwyczajnych . .	20·—	*a)* za wpis czł. zw.	30·—	
Do R-ku wkładek członk. zwyczajnych	176·—	*b)* „ 90% wkładek członk. zw.	158·40	
Do R-ku datków jednorazowych	112·30	*c)* „ wkł. członków nadzwyczajn.	20·—	
Do R-ku przedsiębiorstw	155·41	*d)* „ wkł. członków wspieraj. .	170·—	
		e) „ depozyty .	200·—	578·40
		Saldo dn. 30/VI 1914 . .		182·98
Razem	837·19	Razem		837·19

Przewodniczący Koła:
Wacław Koźniewski

Przewodniczący komisyi lustr.
Stanisław Jeleniewski

Skarbnik Koła:
Edmund Grycendler.

Koło Praskie.

Koło nasze przetrwało pierwszy — najbardziej niepewny — okres istnienia; obecnie już, dzięki usilnej pracy lat poprzednich, stoimy na mocnych podstawach i mamy widoki pomyślnego rozwoju.

Członków Koło nasze liczy 39 (w roku ubiegłym 37), w czem jednego wspierającego.

Przedsiębiorstwa przez nas prowadzone ograniczają się przeważnie do rozprzedaży wśród kolonii miejscowej gilz i herbaty, którą sprowadzamy bezpośrednio z Rosyi, czerpiemy z tego dość pokaźne zyski. Lokalu udziela Kołu bezinteresownie „Ognisko Polskie".

Piersiowo chorych w środowisku naszem dotychczas nie było; natomiast z Warszawy zgłosiło się w tym roku dwóch chorych, których skierowaliśmy do „Domu Zdrowia", przyznając im koszta leczenia. Jeden atoli z powodu nieodpowiednich dlań warunków klimatycznych do Zakopanego udać się nie mógł, drugi przebywał pewien czas w „Domu Zdrowia".

Poniżej podajemy stan naszej kasy.

Winien	K h	Ma	K h
Kasa dnia 29/VI 1913 r. .	598·24	Zarządowi Głównemu . .	333·53
Wpisowe	8·—	Sekretaryat	5·53
Wkładki członków zwyczajnych	48.—	Obrót w przedsiębiostwie .	554·02
Wkładki członków wspierających	20·—	Kasa dnia 5/VII 1914 r. .	333·19
Nalepki	1·20		
Obrót przedsiębiorstwa w dochodach	546·83		
Dary	4·—		
	1226·27		1226·27

Damian Kon,
przewodniczący.

Jan Kotowicz,
skarbnik.

Andrzej Kartasiński,
za sekretarza, prowadzący przedsiębiorstwa.

Komisya Rewizyjna:
Błaszkowski.

Koło Brukselskie.

Koło nasze liczyło w roku b. 28 członków zwykłych, oraz 4 członków wspierających, mianowicie: P. Elizę Frenklową z Krakowa, Dr. Prof. Jotejko z Brukseli, Stanisławę Malińską z Częstochowy, słuchaczkę kursów ogrodniczych w Vilvorde, P. Cecylię Zagórską, przełożoną szkoły w Łomży.

Propaganda nasza w Belgii dała rezultaty nikłe. Uważamy to za fakt nienormalny, że z licznej kolonii młodzieży polskiej w Brukseli tak nieznaczny odsetek interesuje się „Pomocą Bratnią" a także, iż w całej Belgii istnieją tylko dwie Grupy na 7 większych skupień kształcącej się młodzieży.

Nie poprzestając na propagandzie w Belgii, zwróciliśmy się do ogółu młodzieży polskiej z artykułem informacyjnym o celach „Pomocy Bratniej" i wezwaniem do żywszego zajęcia się tą instytucyą, od której zależy życie wielu chorych kolegów. Zaznaczyliśmy w nim również, by młodzież obojętnością swą nie przekształcała instytucyi samopomocy społecznej w filantropijną. Artykuł ten posłany w kwietniu do Redakcyi warszawskiego czasopisma dla młodzieży „Zbliska i Zdaleka", zostanie umieszczonym w jednym z letnich zeszytów tego pisma. Honoraryum za takowy przeznaczyliśmy na rzecz Biblioteki przy „Pomocy Bratniej" w Zakopanem.

Dla przysporzenia dochodu naszemu Kołu zorganizowaliśmy w r. b. Loteryę artystyczną, oraz dwa odczyty. Jeden p. t. „Tatry i górale tatrzańscy" illustrowany projekcyami widoków zakopiańskich przez etnografa, kol. Laugnera, drugi p. t. „Trucizna" przez kol. Medyńskiego.

Zgromadzenia i odczyty Koła odbywały się w sali Międzynarodowego Fakultetu Pedologii, dzięki życzliwości, okazywanej nam przez Kierowniczkę tegoż, Dr. Prof. Jotejko.

Ugrupowane zestawienie naszych dochodów i wydatków przedstawia się w sposób następujący:

Winien	Fr. ct.	Ma	Fr. ct
Saldo z roku ubiegłego .	1·65	Wysłano do Zarządu Gł. .	242·—
4 czł. wspierających . .	84·—	Koszta Sekretaryatu Koła .	8·11
28 czł. zwyczajnych [1] . .	73·90	Saldo na 1 Lipca	5·19
Dary	12·—		
Dochód z loteryi i odczytów	83·75		
Razem .	255·30	Razem .	255·30

[1]) 1 zapłacił 4·60 fr., 14 po 3·— fr., 13 po 2·10 fr.

Wynika z tego, iż aczkolwiek liczba członków Koła Brukselskiego zmniejszyła się w porównaniu do roku ubiegłego o 26·3$^0/_0$, to wysokość kwoty dostarczonej Zarządowi Głównemu, wzrosła o 30·9$^0/_0$.

Ponadto P. Frenklowa udzieliła za naszem pośrednictwem pożyczkę wysokości 29 fr. miejscowej „Bratniej Pomocy“, z zastrzeżeniem, że kwota ta zostanie oddaną naszemu Kołu. Według zapewnień kolegów z Zarządu nastąpi to po wakacyach.

W Zarządzie Koła naszego pracowali w roku bieżącym: Kol. Sochaczewer, przewodniczący, Grzegorzewska, sekretarka, Wosińska, skarbniczka, w Komisyi Nadzorczej zaś: E. Medyński i M. Orsetti.

Sprawozdanie niniejsze zostało przyjęte na zgromadzeniu Zarządu i Komisyi dn. 24 czerwca, na którym delegaturę na Zjazd powierzono kol. Medyńskiemu (2 głosy).

Zarząd:

D. Sochaczewer *Wosińska* *Grzegorzewska*

Komisya Nadzorcza:

E. Medyński *M. Orsetti*

Koło Kijowskie.

Sprawozdanie kasowe za rok 1913/14.

Winien

		Rb. kop.
Saldo z roku 1912/13 . . .		145·72
Wpisowe czł. zwyczajnych		1·60
Wkładki „ „		26·50
„ „ wspierających		8.–
Na budowę Domu Zdrowia		1.—
Datki jednorazowe		76·71
Inne wpływy:		
a) $^0/_0$ za rok 1913 .	4·57	
b) grzywny . . .	1·—	
c) ze sprzed. poczt.	14·88	20·45
Razem .		279·98

Ma

		Rb. kop.
Przesłano Zarząd. Gł.:		
a) na rk. wpis. czł. zwyczajnych . .	1·60	
b) na rk. wkład. czł. zwyczajnych . .	55·40	
c) na rk. wkład. czł. wspierających	8·—	
d) na budowę Domu Zdrowia . , .	1·—	
e) dla wręczenia bibliotece Domu Z. za 500 pocztówek	14·—	80·—
Zapomoga na kuracye . .		25·—
Wydatki kancel. i administr.		5·33
Saldo na rok 1914/15 . . .		169·65
Razem .		279·98

Koło Karlsruheńskie.

Koło Karlsruheńskie Domu Zdrowia Pomocy Bratniej Zakopiańskiej, liczyło w roku bieżącym członków 25 (ubyło 10, przybyło 2).

Koło nasze coraz bardziej się zmniejsza; jest to następstwem stałego faktu, że do Karlsruhe przybywa na studya młodzieży polskiej coraz mniej; przyczyna zjawiska tego leży w ograniczeniach, stosowanych ze strony władz politechnicznych względem cudzoziemców (specyalnie zaś poddanych rosyjskich) jak i również w omijaniu przez młodzież polską wyższych uczelni niemieckich. Natomiast ogólne zainteresowanie się sprawami Domu Zdrowia wśród kolegów bynajmniej nie zmniejsza się. Do Koła należy około 90% członków Kolonii Polskiej w Karlsruhe.

Roczne zebranie Koła naszego śle Szanownemu Zarządowi Towarzystwa życzenia dalszych również pomyślnych wyników na polu swej pracy.

Sprawozdanie kasowe za rok 1913/14.

Winien	Mrk.	Ma	Mrk.
Saldo na rok 1913/14	5·30	Wysłano do Zakopanego (kor. 100·–)	85·07
Wpisowe członków	2·—	Wydatki buchalteryjne	—·25
Wkładki bieżące	61·25	Koszta pocztowe	4·—
Dawne zaległości	26·25	Saldo na rok 1914/15	6·28
Nadzwyczajne wpływy	—·80		
Razem	95·60	Razem	95·60

Przewodniczący: *St. Müller* Sekretarz: *Muszalski* Skarbnik: *K. Arkuszewski*

Koło Zurychskie.

Sprawozdanie kasowe na czas od 10/VI 1913 — 10/V 1914 r.

Winien	Frk.	Ma	Frk.
Saldo w kasie	14·55	Wysłano do Zarządu Głównego	89·55
Z wpisowego	22·50		
Ze składek członkowskich	44·50		
Z zaległych składek członkowskich	8·—		
Razem	89·55	Razem	89·55

Zarząd:
S. Rosenblumówna
S. Majkowska

Komisya rewizyjna:
M. Rzewuska
B. Brokmanówna

Koło Monachijskie

przysłało 228 koron 02 hal.

IX.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW.

8) **Rachunek kasy K 1.497·38.**

Gotówka w kasie z dniem 30/VI 1914.

9) **Niedobór K 25.636·58.**

Patrz objaśnienia do Rku Strat i zysków.

Pozycye bilansu w stanie biernym.

1) **Rk. funduszu budowy Domu Zdrowia K 119.368.44.**

Fundusz budowy z odsetkami, powiększony o wpływy tegoroczne.

2) **Rachunek długów hipotecznych K 43.790.02.**

Dług hipoteczny Banku krajowego na majątku Towarzystwa.

3) **Rachunek pensyonarzy K 839·36.**

Nadpłacona kwota przez pensyonarzy do 30/VI 1914.

4) **Rachunek osób K 37.383·24.**

Długi Towarzystwa za inwestycye, inwentarze i utrzymanie Domu Zdrowia.

5) **Rachunek depozytów K 4.198·—.**

Ten rachunek obejmuje depozytowe sumy na stypendya: K 207·86 na stypendyum dla akad. krakowskiej, polskiej, rzymsko-kat. młodzieży; stypendyum im. śp. Rudkiewicza K 310·75 depozyt. fundusz A. Toczyłowskiego K 960·84; fundusz stypendyalny im. Dra Antoniego Kuczewskiego K 283·82 ; depozyty Kół i drobne.

6) **Rachunek rezerwy na pokrycie wątpliwych należytości K 41.046·11.**

Dług pensyonarzy od początku istnienia Domu Zdrowia wynosi K 66.553·18. Ponieważ nie możemy liczyć na spłatę całego długu, przeto odpisujemy na rezerwę K 41·046·11

7) **Rachunek funduszu stypendyjnego K 25·000·—.**

Pożyczka pp. Grohmanów, od której 5% stanowi stypendyum m. śp. Teodora Trenklera.

8) **Rachunek funduszu żelaznego K 3.217·36.**

Pozycya ta nie wymaga wyjaśnienia.

DOM ZDROWIA „POMOC BRATNIA“ NA GUBAŁÓWCE W ZAKOPANEM.
PAWILON DLA KOBIET I WERANDA.

Rachunek strat i zysków.

Straty:

1) **Rachunek utrzymania Domu Zdrowia K 77.597·25.**

W porównaniu z rokiem poprzednim pozycya ta zmniejszyła się głównie z powodu lepszej gospodarki.

2) **Rachunek administracyi Towarzystwa K 3.831·71.**

Pozycya ta zwiększyła się, bo sprawiliśmy druków i ksiąg na kilka lat.

3) **Rachunek biblioteki K 300·—.**

Pozycya ta nie wymaga wyjaśnienia.

4) **Rachunek kosztów prawnych K 904·24.**

Koszta rejentalne i intabulacyi pożyczki hipotecznej i podatki.

5) **Rachunek ubezpieczeń K 938·32.**

Ubezpieczenie budynków i służącego.

6) **Rachunek odsetek K 3·620·71.**

Odsetki od pożyczki hipotecznej i od zapisu WP. Grohmana.

7) 8) **Rachunek konserwacyi inwentarza K 2.009·76. — Rachunek amortyzacyi K 3.528·40.**

Pozycye te nie wymagają wyjaśnień.

9) **Dotacya na rezerwę wątpliwych należytości K 2.432·97.**

W tym roku na stratę na naszych dłużnikach w myśl uchwały Zjazdu Delegatów, odpisaliśmy K 2.432·97.

Zyski:

Po stronie tej tylko pozycya niedoboru wymaga wyjaśnienia.

Niedobór K 7.980·18.

W kwocie powyższej mieści się odpis na amortyzacyę nieruchomości, ruchomości i dotacya na rezerwę w łącznej sumie K 5.961·37. Rzeczywisty niedobór, wynikły z powodu zmniejszenia się wpływów, wynosi zatem K 2.018·81.

Stan czynny. **Bilans z dniem 30 czerwca 1914 r.** Stan bierny.

Stan czynny.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	**Rk nieruchomości:**				
	a) wartość gruntu . . .	20000			
	b) budynki i inwestycye	127958	41	147958	41
2	„ **ruchomości**			10460	51
3	„ **pensyonarzy**			66553	18
4	„ **lokacyi i papierów wartość.**			12930	72
5	„ **osób** (dłużnicy)			4558	55
6	„ **weksli**			1500	—
7	„ **przechodni**			3747	20
8	„ **kasy**			1497	38
9	**Niedobór:**				
	a) niedobór według bilansu z r. 1912/13	15156	40		
	b) II rata Wydz. kraj. przeniesiona z rku subwencyi z r. 1912/13 na rk funduszu budowy D. Zdrowia	2500			
	c) niedobór z r. adm. 1913/14	7980	18	25636	58
				274842	53

Dr Kazimierz Dłuski
prezes

Członkowie Rady Nadzorczej: *Dr Bronisława Dłuska* przewodnicząca,
Józefa Osiecka,

Stan bierny.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	**Rk funduszu budowy Domu Zdrowia**			119368	44
2	„ **długów hipotecznych** . .			43790	02
3	„ **pensyonarzy**			839	36
4	„ **osób** (wierzyciele)			37383	24
5	„ **depozytów**			4198	—
6	„ **rezerwy na pokrycie wątpliwych należytości**			41046	11
7	„ **funduszu stypendyjnego** .			25000	—
8	„ **funduszu żelaznego** . . .			3217	36
				274842	53

Elżbieta Trenklerówna
skarbniczka.

Leopold Winnicki
sekretarz

Floryan Grużewski, Tadeusz Korniłowicz,
Jan Wróblewski.

Straty. Rachunek strat i zysków za czas od 1 lipca 1913 r. do 30 czerwca 1914 r. Zyski.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	**Rk utrzymania Domu Zdrowia:**				
	a) żywienie	56774	15		
	b) czynsz	1210	—		
	c) opał	3974	50		
	d) światło	828	57		
	e) pranie	1675	10		
	f) pensye asystentów i lekarstwa	3022	47		
	g) kąpiele	206	—		
	h) czyszczenie i dezynfekcya .	1642	36		
	i) administr. Domu Zdrowia .	7126	52		
	j) konserwacya budynków .	479	43		
	k) „ ruchomości .	236	30		
	l) utrzymanie konia	421	85	77597	25
2	**Rk. administracyi Towarzystwa**			3831	71
3	„ **biblioteki**			300	—
4	„ **kosztów prawnych** . . .			904	24
5	„ **ubezpieczeń**			938	32
6	„ **odsetek**			3620	71
7	„ **konserwacyi inwentarza** .			2009	76
8	„ **amortyzacyi:**				
	a) 2% amortyzacyi budynków	2427	80		
	b) 10% „ ruchomości	1100	60	3528	40
9	**Rk. dotacyi na rezerwę wątpliw. należyt.**			2432	97
				95163	36

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	**Rk opłat pensyonarzy**			63200	—
2	„ **wpisowego**	148	—		
3	„ **wkładek członków zwyczajnych**	2606	54		
4	„ **wkładek członków nadzwyczajnych**	305	19		
5	„ **wkładek członków wspierających**	3807	32		
6	„ **wkładek członków założycieli**	1787	95	8655	—
7	„ **subwencyi**			4571	28
8	„ **datków jednorazowych** .			4610	77
9	„ **przedsiębiorstw Towarzystwa**			6146	13
10	**Niedobór**			7980	18
				95163	36

Dr Kazimierz Dłuski
prezes.

Elżbieta Trenklerówna
skarbniczka.

Leopold Winnicki
sekretarz.

Rada Nadzorcza: *Dr Bronisława Dłuska*, przewodnicząca, *Józefa Osiecka*, *Floryan Grużewski*, *Tadeusz Korniłowicz*, *Jan Wróblewski.*

Rachunek funduszu budowy Domu Zdrowia.

Bilans wykazuje, że fundusz budowy Domu Zdrowia wynosi wraz z odsetkami **119.368 K 44 h.**

Nazwiska ofiarodawców,

które będą stale drukowane, są dotąd następujące:

		Koron
1.	Zapis ś. p. Tadeusza Bergera . . .	8.000·—
2.	Zapis ś. p. Zygmunta Gnatowskiego .	10.045·—
3.	Fundusz imienia zmarłego Zygmunta Drozdowicza	1.156·49
4.	Dar Dra Aleksandra Januszkowskiego	1.854·64
5.	Dar Andrzeja Toczyłowskiego . . .	3.000·—
6.	„ „ „ . . .	25.000·—
7.	Fundusz im. ś. p. Barbary z Rudzkich Wiskonttowej	2.226·46
8.	Dr Alfred Sokołowski z Warszawy .	1.000·—
9.	Fundusz ś. p. Lucyanai Jadwigi Fabrycych	2.540·—
10.	Bezimiennie, doręczone przez p. Elżbietę Trenklerównę	10.000·—
11.	Profesor Dr Odo Bujwid	1.700·—
12.	Dr Edward Zieliński z Warszawy przez grupę krakowską	1.000·—
13.	Fundusz ś. p. Jerzego Zaborowskiego	3.797·46
14.	Lwowska Medycka grupa	1.000·—
15.	Sejm krajowy we Lwowie I i II rata .	5.000·—
16.	Lwowskie Koła Domu Zdrowia w dniu kwiatka w 1912/13 r. adm.	1.000·—
17.	WP. Robert Wolf, udział w Sanatoryum Dra Dłuskiego	1.000·—
18.	Lwowskie Koło w b. r. adm. . . .	1.000·—
19.	WP. Orlikowski, udział w Sanatoryum Dra Dłuskiego	1.000·—
20.	Dr. R. Fried z Wiednia z okazyi 25-lecia pracy notaryuszowskiej — 1000 K renty majowej	812·—
21.	Dr. Lukas A. — zapis 10.000 K — obligacye m. Lwowa	8.025·—
22.	Inne ofiary	29.211·39
	Razem	119.368·44

Sprawozdanie Rady Nadzorczej.

W dniu 24/VII b. r. Rada Nadzorcza po zbadaniu ksiąg, rachunków, dokumentów, papierów wartościowych i Kasy Towarzystwa — znalazła wszystko we wzorowym porządku.

Stan długów uległ niewielkiej korzystnej zmianie na lepsze. Dzięki podwyższeniu opłaty od pensyonaryuszy deficyt zmniejszył się. Stan powrotu do dawnej normy uważamy za wykluczony, gdyż i tak mimo największych wysiłków trudno ściągnąć koniec z końcem.

Z uznaniem podnosimy zasługi gospodarki „Domu Zdrowia“ spoczywającej w rękach WP. A. Hellmanowej. Pozornie koszty utrzymania wzrosły o 4 h. (z 4·87 do 4·91); gdy weźmiemy jednak pod uwagę, że w okresie sprawozdawczym pensyonarze otrzymywali bezpłatnie pranie i kąpiele, widzimy, że de facto koszta zmalały.

Z zaprowadzonej w roku bieżącym hodowli nierogacizny można spodziewać się dochodu conajmniej 1000 koron rocznie.

Rada Nadzorcza uważa za miły obowiązek podnieść wielkie zasługi p. Leopolda Winnickiego, nietylko jako sekretarza Towarzystwa, lecz jako niezmordowanego kierownika wszelkich robót technicznych. Jego cennej i umiejętnej pracy zawdzięcza „Dom Zdrowia“ znaczne oszczędności.

W okresie sprawozdawczym wybudowano ośm metrów leżalni oraz drogę, stajnię, wozownię i chlewy. Inwestycye te Rada Nadzorcza uznała za konieczne.

Rada Nadzorcza uważa za konieczne wykończenie już istniejących domów i połączenie „Grażyny“ z domem gospodarczym — krytym gankiem.

Posiedzenie R. N. odbywały się prawie zawsze wspólnie z Zarządem i uchwały zapadały po wzajemnem porozumieniu. R. N. stawia na Zjazd Delegatów następujący wniosek:

„Zjazd Delegatów — zechce zatwierdzić zamknięcie rachunkowe i za czas sprawozdawczy udzielić ustępującemu Zarządowi absolutoryum“.

Dr Bronisława Dłuska *Jan Wróblewski*
Floryan Grużewski *Józefa Osiecka* *Tadeusz Korniłowicz*

Wykaz wpisowego i wkładek członków

w roku administracyjnym 1913/14.

Wpisowe: 148 koron.

Wykaz wkładek członków zwyczajnych:

przez Zarząd Główny	. .	K	30·—
„ Koła	. . . . .	K	2576·54
Razem	. .	K	2606·54

Wykaz wkładek członków wspierających:

Andronowski M.	20 —
Augustowski W.	20—
Borchardt Karol	2024
Prof. Dr. Browicz	20·—
Dr. Brzeziński Edm.	20·—
Dr. Chełchowski K.	50·—
Dr. Cykowski St.	20·10
Prof. Dr. Chrzanowski I.	20·—
Federowicz Jan	20· -
Prof. Dr. Fiedler T.	20·—
Dr. Flatau Edw.	20·—
Gadomski Felicyan	40·—
Glass Jakób	20·—
Glass Alina	20·—
Prof. Dr. Godlewski Emil	20·—
Grohmanowa Alfr.	20·—
Grohmanowa Matylda	50 —
Grohman Henryk	50·—
Grohman Paulina	50·—
Grohman Leon	20·—
Grünspannowa B.	15·—
Dr. Handelsman Br.	20·11
Heimanowa Edwardowa	20 —
Heltman Stefan	20·—
Hersowa Emilia	20·—
Jacobson Stef.	20·—
Janowska Kazimiera	40·—
Prof. Dr. Joteykówna	20·—
Kasperski	23·30
Dr. Kaufman M.	20·11
Dr. Kawiński Bol.	55·86
Kędzierski	20·—
Kosmowska Irena	20·—
Kuczewska Antonowicz J.	20·—
Kulwieć Karol	20·—
Lateinerowa Z.	20·—
Lewicki Ant.	20·—
Do przeniesienia	934·72

Z przeniesienia	934·72
Lewińska Z.	20·—
Prof. Dr. Likowski	20·—
Lilpopowa Wanda	20·—
Litwinowicz Al.	20·—
Litwinowiczowa L.	20·—
Dr. Majerczak Wiktor	20·24
Mergel M.	20·—
Mogilnicka Eliza	20·—
Dr. Morawski Karol	20·—
Dr Müller Emil	20·—
Prof Dr. Natanson	20·—
Niemyski Leon	20·—
Niemyska Barbara	20·—
Okołowiczówna St.	20·—
Orlikowski Józef	20·—
Pawłowiczowie Kaz. Inż.	20·—
Pfeiferowa J.	30·—
Prof. Dr. Piltz	20·—
Rasiński Faustyn	20·—
Rebczyński Józef	25·24
Regelmanowa H.	20·—
Prof. Dr. Reiss	20·—
Prof. Dr. Rostafiński J.	40·—
Schramm Wł.	20·—
Skarbiński St.	20·—
Skotnicka Teodora	20·—
Stokowski Stef.	20·—
Stokowska Zofia	20·—
Stokowska Jadwiga	20·—
Stypułkowska Jadwiga	20·—
Swieprawski Wł.	40·—
Hr. Tarnowski Zdzisław	20·—
Dyr. Tomicki Józef	40·—
Trenklerówna Elżbieta	20·—
Trenklerówna Jadwiga	20·—
Wierzbicka Zofia	20·—
Do przeniesienia	1730.20

	K h
Z przeniesienia	1730·20
Drostwo Wiskontt Wł.	40·—
Wróblewski Jan	40·—
Wróblewski St.	20·—
Zagórska Cecylia	20·—
Zieliński St.	20·—
Przez Koła	1450·—

Stowarzyszenia akademickie:

Biblioteka Medyków U. U. J.	20·—
„Bratnia Pomoc“ Medyków U. U. J.	20·—
„Bratnia Pomoc“ słuch. akad. weteryn. we Lwowie	20·—
„Bratnia Pomoc“ w Monachium	20·—
Czytelnia Polska akad. pol. górn. w Przybramie	20·—
Kółko Chemików w Krakowie	20 —
„Polonia“ w Coethen-Anh.	20·—
Słuchacze kursów przemysłowo-rolniczych w Warszawie	20·—
„Veletia“ w Rydze	50·78
„Wzajemna Pomoc“ w Kazaniu	20.—
„ „ w Dorpacie	20·—
Do przeniesienia	3570·98

	K h
Z przeniesienia	3570·98
„Znicz“ w Samborze	20·—

Zakłady naukowe i inne:

Dyrekcya VII gimn. we Lwowie	20·—
Dyrekcya I szk. realn. we Lwowie	20·—
Dyrekcya I gimn. w Rzeszowie	20·—
Dyrekcya I gimn. w Przemyślu	20·—
Grono profesorów c. k. szkoły realn. w Jarosławiu	20·—
Grono Prof. V gimn. w Krakowie	20·—
Grono Prof. V gimn. w Sanoku	16·34
Grono Prof. V gimn. w Sokalu	20·—
Grono Prof. gimn. realn. w Zakopanem	20·—
Grono Prof. semin. nauczyc. w Tarnowie	20·—
Kursa Pedagogiczne dla kobiet w Warszawie	20·—
Razem	3807·32

Wykaz wkładek członków założycieli:

Hr. Chodkiewiczówna Zofia	200·—
Czerwiński Antoni	252 —
Dr. Dąbrowski Witosław	200·—
Fundacya ś. p. Mokrskiego Luc.	533·95
Kopernicki Stanisław	252·—
Szymańska Marya	150·—
Wołłowicz Józef	200·—
Razem	K 1787·95

Wykaz wkładek członków nadzwyczajnych.

Broś Aniela	10·—
Inż. Drewnowski K.	10·—
Drzewiecka z Warszawy	10·—
Inż. Gajczak T.	10·—
Dr. Godlewski M.	10·—
Grandsteinówna M.	10·—
Hellmanowa Al.	10·—
Prof. Dr. Jaworski	10·—
Klarner Cz. Inż.	20·—
Kleszczyńska M.	10·—
Kon Adolf	10·05
Dr. Br. Kowalski	10·14
Kronbergowa	10 —
Dr. Krzymuski	10·—
Litwinowiczowa Teodorowa	10·—
Do przeniesienia	160·19

Z przeniesienia	160·19
Dr. Minkowski Eug.	10·—
Osiecka Józefa (10 kor. za rok wstecz)	20·—
Prof Dr. Smcluchowski	10·—
Inż Stefanowski Bolidan	10·—
Dr. Stodołkiewicz M.	10·—
Szykorowa M.	10·—
Świechowski Maryan	15·—
Turnowa Ludwika	10·—
Troczyński R. inż.	10·—
Dr. Umiastowski Witold	10·—
Winnicki Leopold (10 k za rok wstecz)	20·—
Załuska Jan	10·—
Razem	305·19

Wykaz datków jednorazowych

Składki miesięczne:

K h

1) W. P. P. Pacyenci Sanatoryum dra K. Dłuskiego stałe składki:

za miesiąc lipiec 90·—
„ „ sierpień 100·—
„ „ wrzesień 104·—
„ „ październik 90·50
„ „ listopad 172·—
„ „ grudzień 151·20
„ „ styczeń 151·—
„ „ luty 170·—
„ „ marzec 111·—
„ „ kwiecień 130·—
„ „ maj 115·—
„ „ czerwiec 120·— 1504·70

2) W.P.P. Goście Zakładu Wodoleczniczego A. Chramca:

za miesiąc grudzień 133·—
„ „ luty 73 — 206·—

zebrane przez W. P. Kleszczyńskiego.

3) W. P. P. Goście Pensyonatu „Liliana“:

za miesiąc luty 102·—

4) W. P. P. Goście Hotelu „Stamara“

za miesiąc luty 24·—
„ „ kwiecień 40·— 64·—

5) W. P. P. Goście Pensyonatu „P dlasie“

za miesiąc marzec 26·80

6) W. P. P. Goście Pensyonatu „Warszawianka“

za miesiąc luty 20·—

Puszki:

1) Z Sanatoryum Dra K. Dłuskiego:

I. 47·30
II. III. IV. otwarte w obecności p. Z. Sowińskiej i p. J. Orlikowskiego 65·—
V. otwarta w obecności tychże osób 12·75
VI. 7·20 132·25

2) Z Pensyonatu „Warszawianka“:

I. 42 98
II. otw. w obecności p. L. Winnickiego i p. Jana Załuskiego 50·69 93·67

3) Z Pensyonatu „Wiosna“:

I. otw. w obecn. p. Grabowskiej i p. Hulla 26·61

Do przeniesienia 2149·42

K h

Z przeniesienia 2149·42

II. otw. w obecn. p. Grabowskiej i p. Nikraszewicza 39·03 65·64

4) Z pensyonatu „Osobita“:

I. 27·37
II. otw. w obecn. p. Tretiakowej i p. Tretiaka 21·61 48·98

5) Z Banku:

I. otw. w obecn. p. Grużewskiego F. i L. Winnickiego 44.49

6) Z Pensyonatu „Liliana“:

I. otw. w obecn. p. Duninowej i skarbniczki Tow. 38·89

7) Z Pensyonatu „Konstantynówka“:

I. otw. w obecn. p. Drowej Zagórskiej i skarbniczki Tow. 30·72

Pensyonatu „Piotrkowianka“:

I. otw. w obecn. p. Moszyńskiej M. i p. Jana Załuski 22·68

Z Pensyonatu „Marya“:

I. otw. w obecn. p. p. Gawrona St. i Jana Załuski 9·08
II. otw. w obecn. p. p. Pawełka, J. Załuski 4 26
III. otw. w obecn. p. p. Góreckiego, J. Thorna M. i J. Załuski 8·47 21·81

Z Willi „Zofiówka“:

I. 21·—

Z Pensyonatu „Ostoja“:

I. 20·20

Różne:

WP. Dr. K. Dłuski nieprzyjęte honoraryum od W.P. Łopatina 30·—
„ Dr. K. Dłuski otrzymane w dniu imienin od W.P.P. Pacyentów Sanatoryum 200·—
„ Dr. K. Dłuski nieprzyjęte honoraryum od Dra Bujalskiego 20·—
„ Dr K. Dłuski 20·—
W. P. P. Sowińska Z. i Kędzierski za sprzedane w Sanatoryum karykatury 30·—
W. P. Skarbiński St. M. 80·—

Przez „Kuryer Lwowski“:

1. W. P. Inż. Horwat 4·—

Do przeniesienia 2847·83

K h

Z przeniesienia 2847·83
2. „ Senerowski 2·—
3. „ Chorzemski 4·—
W. P. Sawicki St. 3·—
„ Prof. Konrad Wagner z Kijowa 50·—
„ Glass Alina 1·—
„ Armer Roman 2·—
„ Schneidscher S. 3·—
„ Prof. Dr Paweł Kučera z okazyi zamknięcia roku dziekańskiego 200·—
„ Prusinkiewiczowa z Poznańskiego przez. p. Jana Załuskę 3·—
„ Schiele 20·—
Obce monety 2·22
W. P. Grünspannowa B. 8·16
„ Dr. Chrzanowski Damian nieprzyjęte honoraryum 10·—
„ Czajkowski Karol 7·50
„ Mieroszewski Leonard 20·—
„ Liszankowski Teofil 2·—
„ Łomnicki Maryan 5·—
„ Marchlewska M. zebrane w Abbazyi w Pensyonacie „Heim“ 29·59
„ Dr. Lipińska Melania 10·—
„ Bronikowska Olimpia 11·—
„ Dr. Zieliński Edw., dywidenda od udziału Sanat. Dra K. Dłuskiego 100·—
„ Wolszczan Ludwik — przegrany zakład 10·—
Wieleb. ks. Rychlik Jan 4·—
W. P. Dr. Kowalski Fr. 4·—
„ M. N. 5·—
Przez Sz. Administr. „Czasu“ 20·—
Bezimiennie 10·—
W. P. Pawłowski 2·—
„ Dr. Zawadzki Henryk 10·—
„ Łabujewski Ł. 2·40
„ X. Y. 2·—
„ Sawicka Anna 2·—
„ Kowalska Leokadya 14·—
J. W. Baron Kronenberg Leopold 200·—
Przez W.P. Dra A. Chojko zebrane w jego poczekalni 15·—
W. P. Chojecki Zygmunt, dywidenda od udziału Sanatoryum Dra K. Dłuskiego 50·—
W. P. Korniło Markus 7·—
„ Frydman J. 5·03
Przez W. P. Dra Br. Handelsmana zebrane w Sanator. w Grodzisku:
1) W. P. Sędzia Glas Rb. 5.—

Do przeniesienia 3703·73

K h

Z przeniesienia 3703·73
2) W.P. Dr. Pfuhl Rb. 5.—
3) „ Gerlach „ 10·—
4) „ Gerlachowa „ 1·—
5) „ Meiznerowa „ 2·—
6) „ Borkowski „ 2·—
7) „ Hr. Komorowska „ 3·—
8) „ Kobylańska „ 1·—
9) „ Kutner „ 1·—
10) „ Wolski „ 1·—
11) „ Chluski „ 0·50
12) „ Mrozowska „ 0·50
13) „ Sosnowska „ 0·50
14) „ Olszowska „ 1·—
15) „ Szerówna „ 0·50
16) „ Braun „ 0·50
17) „ Chełchowski „ 1·—
18) „ Szaniawski „ 0·50
19) „ Herse „ 3·—
20) „ Mintz „ 2·—
21) „ Brunerowa „ 3·—
22) „ Łacka „ 0·50
23) „ Meizlowa „ 0·50
24) „ Wąsowiczowa „ 0·50
25) „ Majewska „ 1·—
26) „ Drowa Dobrzyńska „ 1·—
27) „ Norblinówna „ 3·—
28) „ Dr. Malewski „ 3·—
29) „ Gintz „ 1·—
30) „ Fitzke „ 1·—
31) „ Rozenbaum „ 1·—
32) „ M. Kobylańska „ 0·75
33) „ Ellenbandowa „ 0·50
34) „ Kurowski „ 0·40
35) „ Jałowicka „ 0·50
36) „ Gryżewska „ 1·—
37) „ Bojasińska „ 1·—
38) „ Wolska „ 10·—
39) „ Pinko „ 1·—
40) „ Hennisz „ 0·50
41) „ Dr. Ślizień „ 3·— 189·05
Przez W. P. Jeleńską 12·—
W. P. Urban Antoni 2·10
„ Pelc Roman i K. Pieniążek z okazyi imienin P. S. 2·—
„ Heimanowa Edwardowa 30·—
„ Meiznerowa P. 10·—
Przez W. P. Dra Br. Handelsmana:
1) W. P. Frydmanówna 0·50
2) „ Bajdecki B. 1·—

Do przeniesienia 3950·38

	K h
Z przeniesienia	3950·38
3) W.P. Turnowski Szczęsny	1·—
4) „ X. Y. Z.	1·—
5) „ M. M.	—·20
6) „ Bogucki	1·—
7) „ H. M.	1·30
8) „ Dr. Jenke	1·—
Z balu 10/I w Sanoku	15·61
W. P. Kaszubina	5·—
„ Trenklerówna Jadwiga	20·—
„ Skarbiński St. M.	75·—
„ Dr. Koszańska	33·—
„ Ende L. z Arco	5·—
Świetne Grono Prof. gimn. w Rzeszowie	10·—
W. P. Kędzierski	13·87
„ Sokólski Czesław	16·—
„ Niewiarowicz Mieczysł.	3·—
Uczniowie VIII kl. gimn. Fr. Józ. we Lwowie	20·—
Koledzy z Sanoka — reszta z wieńca na trumnę śp. Wł. Marczakiewicza	4·87
W. P. Kalińska z Modrzejowa	3·—
„ Hr. Z. Chodkiewiczowa	7·—
„ Dr. Schantzenbach	—
Do przeniesienia	4187·23

	K h
Z przeniesienia	4187·23
przez W. P. Janinę Ciszewską	50·—
„ Folwarczny	1·50
Przez W. P. St. Tracza, uczn. V kl. szk. realn. w Tarnobrzegu, zebrane na listę i do puszki	51·44
Wycieczka Medyków U. J.	19·60
W. P. Halina i Edmund Piotrowscy	20·—
Sz. „Bratnia Pomoc“ w Dublanach, zamiast wieńca na trumnę śp. Ludwika Bittnera	58·—
W. P. X. Y.	1·—
„ Drowa Umiastowska Br.	5·—
„ Kohnowa z Kopczyniec	3·—
„ Świątkowski Kaz.	4·—
„ Załuska Adela	1·—
„ Rozenblum, dywidenda od udziału Sanat. Dr Dłuskiego	50·—
„ Zwierz J.	9·—
„ Glass Jakób — na Bibliotekę	150·—
Razem	4610·77

Projekt preliminarza budżetowego na rok adm. 1914/15.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	Pozycya	Wyszczególnienie	K	h
1	Rk opłat pensyonarzy	67.000	—	1	Rk utrzymania Domu Zdrowia	80.000	—
2	Rk wpisowego	100	—	2	Rk administracyi Tow.	3.500	—
3	Rk wkładek czł. zwyczajnych	3.000	—	3	Rk biblioteki	300	—
4	Rk „ czł. nadzwyczajnych . . .	300	—	4	Rk konserwacyi inwentarza	2.000	—
5	Rk „ czł. wspierających	3.500	—	5	Rk odsetek	3.250	—
6	Rk „ czł. założycieli	1.200	—	6	Rk amortyzacyi długu	2.500	—
7	Rk subwencyi	4.000	—	7	Rk „ budynków 2 %	2.500	—
8	Rk datków jednorazowych	4.500	—	8	Rk „ inwentarza 10% . . .	1.100	—
9	Rk przedsiębiorstw	6.000	—	9	Rk ubezpieczeń	1.100	—
	Niedobór	9.150	—	10	Rezerwa wątpliwych należytości . . .	2.500	—
		98·750	—			98.750	—

Dr Kazimierz Dłuski
Prezes.

Elżbieta Trenklerówna
Skarbniczka.

Leopold Winnicki
Sekretarz.

Członkowie Rady Nadzorczej:

Floryan Grużewski.

Dr Bronisława Dłuska
przewodnicząca R. N.

Tadeusz Korniłowicz.

Józefa Osiecka.

Jan Wróblewski.

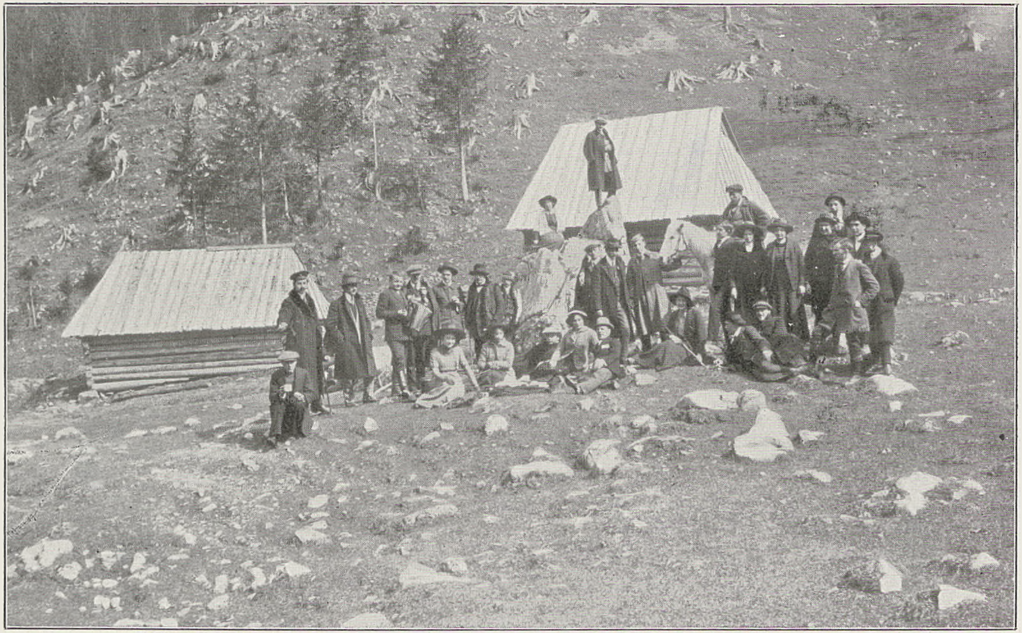

DOM ZDROWIA „POMOC BRATNIA“ NA GUBAŁÓWCE W ZAKOPANEM.
BUDYNEK GOSPODARCZY I LEŻALNIA DLA MĘŻCZYZN.

Bibl. Jag.

X.

SPRAWOZDANIE LEKARSKIE

ZDROWSI PENSYONARZE NA WYCIECZCE.

X.

Sprawozdanie lekarskie.

Przedkładając czytelnikom sprawozdanie z rocznej działalności naszej, przyjmujemy, że znane im są zarówno zadania naszego Domu Zdrowia, jak zakres jego działania i środki jakiemi rozporządza. Pomijamy tedy uwagi natury ogólnej, a przystępujemy do takiego uporządkowania materjału statystycznego, któreby dało wyobrażenie o frenkwencji, trwaniu kuracji, wieku, obciążeniu etc. oraz charakteryzowało stan naszych kuracjuszy i otrzymane wyniki.

Personal lekarski i podział pracy zmianie nie uległy.

Czasowe zastępstwo p. Dra M. Felaner objęła p. Dr W. Rechniewska.

* * *

W okresie sprawozdawczym 1913—1914 r. o przyjęcie zgłosiło się 353 osoby i z tych:

1) po otrzymaniu warunków przyjęcia podania nie wznowiło	87
2) zgłoszenie cofnęło	28
3) nie przybyło bez podania powodów	7
4) " " z powodu pogorszenia zdrowia	3
5) " " " śmierci	6
6) przyjęcia odmówiono z powodu ciężkiego stanu . . .	17
7) " " " braku zmian gruźl. .	1
8) " " " zamożności	3
9) " " " że nie byli uczącymi się	16
10) " " z powodów regulaminowych .	2
11) przyjęcie odłożono z powodu braku miejsca	52
12) przyjęto i przyjechało	131
Razem . .	353

Liczba więc zgłoszonych, przyjętych na kurację oraz tych, których przyjęcie z braku miejsca odłożonem być musiało, w porównaniu z liczbami roku poprzedniego nie wykazuje ani znacznej, ani charakterystycznej różnicy.

Przyjętych kuracjuszy było 131 co razem z pozostałym z roku poprzedniego 48 wynosi 179-ciu; wszystkich dni pobytu liczymy 15.800, przeciętnie na osobę 88·2 dni, czyli mniej niż w roku poprzednim. Przeciętna ta jednak jest tylko rachunkową, warunkowaną granicami okresu administracyjnego i nie daje wyobrażenia o rzeczywistej, przeciętnej trwania kuracji pojedyńczych pensjonarzy. Poniżej przy omawianiu wyników kuracyjnych rzeczywistą przeciętną podajemy, obliczając cały czas pobytu wszystkich tych kuracjuszy, którzy w roku sprawozdawczym Dom Zdrowia opuścili. — Dla ścisłości wyszczególniamy, że

3	osoby	przebywały od	300—365	dni	= 1·7%
7	„	„	„ 250—300	„	= 39·0%
13	„	„	„ 200—250	„	= 7·3%
23	„	„	„ 150—200	„	= 12·9%
47	„	„	„ 100—150	„	= 26·2%
23	„	„	„ 80—100	„	= 12·9%
28	„	„	„ 50— 80	„	= 15·6%
16	„	„	„ 30— 50	„	= 8·9%
19	„	„	„ 30	„	= 10·6%

Jakkolwiek tedy w interesie czekających na przyjęcie liczba osób, przebywających w Domu Zdrowia dłużej po nad dni 180, była mniejszą niż w roku poprzednim, jednak proponowanego przez nas, a zatwierdzonego przez Zjazd Delegatów *maximum* pobytu do 6 miesięcy nie byliśmy w stanie z całą ścisłością stosować bądź dla tego, że w niektórych razach przedłużenie kuracji okazywało się bezwarunkowo wskazanem, bądź że kuracjusze sami lub ich rodziny wobec perspektywy powrotu do warunków niejednokrotnie jaknajgorszych usilnie się starali o przedłużenie pobytu.

Ze 179 pensjonarzy kurację odbywało

po raz	pierwszy	152	= 84·9%
„ „	drugi	17	= 9·5%
„ „	trzeci	4	= 22·0%
„ „	czwarty	5	= 2·8%
„ „	siódmy	1	= 0·6%

Mężczyzn leczyło się 149 = 83·2%, kobiet 30 = 16·8%. Wiek kuracjuszy wahał się pomiędzy 13-ym a 28-ym rokiem

życia, a mianowicie: od 13 do 17 lat osób 12 = 6·7%; od 17 do 26 lat — 156 = 87·1% i od 26 do 28 lat — 11 = 6·2%.

Dziedziczność stwierdziliśmy u 70 kuracjuszy = 39·1%, w tej liczbie

ze strony matki	u 16	= 22·9%
„ „ ojca	u 30	= 42·8%
„ „ obojga rodziców	u 2	= 2·8%
obciążenie ze strony rodzeństwa	u 22	= 31·5%

Liczby te są nieco niższe od liczb innych sprawozdawców, co tłumaczyć należy tem, że podawane przez samych kuracjuszy wiadomości mogły być niezupełnie dokładne.

Wspólną cechą fizyczną większości naszych kuracjuszy była wadliwa budowa klatki piersiowej. Podczas kiedy klatkę piersiową płaską znaleźliśmy u 70-u = 44·7%, wązko-długą lub rachityczną u 59-u, to prawidłową tylko u 34-ch = 19%. Nadto mieliśmy u 5-u znaczne tylno-boczne skrzywienie kręgosłupa (2·8%) i klatkę piersiową kurzą u 1-go = 0·6%. Nieprawidłowości wywołanych samym procesem chorobowym, jakoto zniekształceń klatki piersiowej po dużych zrostach i nad wielkiemi jamami lub zapadnięć miejscowych wskutek kurczenia się płatów płucnych nie bierzemy w rachubę.

Tak więc usposobienie dziedziczne, ciągłe zetknięcie z chorymi członkami rodziny, ciężkie warunki materjalne, przez to nieuświadomienie i zaniedbanie wychowania fizycznego, obok znanych niekorzystnych warunków szkolnych, są tymi czynnikami, które w wysokiej mierze sprzyjają plenieniu się gruźlicy wśród naszej młodzieży.

Wszystkich chorych naszych podług rozmiarów procesu chorobowego podzieliliśmy na okresy (Turban-Gerhardt) i zaliczyliśmy do

I. okresu:	ze zmianami w jednym szczycie	osób	48	= 26·8%
II. „	ze zmianami w dwuch szczytach lub w jednym całym płacie płucnym	osób	87	= 48·6%
III. „	ze zmianami większemi niż jednego płatu całego, wielkiemi zmianami rozpadowemi lub gruźlicą ogólną	osób	44	= 24·6%
	Razem	osób	179	= 100·0%

stwierdziliśmy przytem:

zajęcie tylko prawego płuca	u	6-u	= 3·3%
„ „ lewego „	u	0	= 0·0%
przeważające zmiany w prawym płucu .	u	111-u	= 62·0%
„ „ „ lewym „ .	u	30-u	= 16·8%
w obu płucach mniej więcej jednakowe zmiany	u	32-ch	= 17·9%

To ostatnie zestawienie w uderzający sposób podkreśla wielokrotnie wypowiadaną przez klinicystów opinję o przeważającej skłonności prawego płuca do schorzeń gruźliczych.

Plwocina wszystkich naszych pacjentów wielokrotnie była badaną na zawartość prątków i okazało się, że otrzymane wyniki były bardzo zbliżone do dotyczących wyników innych sanatorjów, a mianowicie:

prątki znaleziono . . u 71 osób = 39·7%
prątków nie znaleziono u 108 osób = 60·3%

Obserwowaną ciepłotę podajemy w następującem ugrupowaniu:

z 48 pacjentów pozostałych z poprzedniego roku miało

prawidłową ciepłotę	(do 37·0° C.)	— 12 osób
„ „	do 37·4° C.	— 28 osób
„ „	od 37·4° do 38·0° C.	— 5 osób
„ „	od 38·0° do 40·0° C.	— 3 osoby

ze 131 przybyłych w roku sprawozdawczym miało

prawidłową ciepłotę	(do 37·0° C.)	— 34 osób
„ „	do 37·4° C.	— 60 osób
„ „	od 37·4° do 38·0° C.	— 19 osób
„ „	od 38·0° do 40·0° C.	— 18 osób

czyli że z ogółu naszych pacjentów 25·7% miało ciepłotę prawidłową, 49·2% — stan podgorączkowy, 13·4% gorączkowało umiarkowanie i 11·7% gorączkowało wysoko; co niemal ściśle odpowiada procentowemu ustosunkowaniu okresów.

Krwioplucie notowaliśmy u 17 osób i krwotoki — u 12, a według okresów:

w I. u 2 osób = 4·2%	ogółu chorych
w II. u 6 osób = 6·9%	każdego z tych
w III. u 21 osób = 48·0%	okresów.

Widzimy z tego, że krwawienia płucne u chorych w III. okresie wydarzały się u nas przeszło 11 razy częściej niż w okresie I. i przeszło 7 razy — niż w okresie II., przyczem krwawień, powtarzających się u jednych i tych samych chorych, nie braliśmy pod rozwagę.

W dalszym ciągu powstaje pytanie, jakie poczyniliśmy spostrzeżenia o wpływie górskiego położenia naszego Domu Zdrowia na powstawanie i liczebność krwawień płucnych? Otóż na podstawie wywiadów ustalonem było niewątpliwie, że 43 z naszych kuracyuszy przed przybyciem do Domu Zdrowia miewało słabsze lub silniejsze krwawienia; z tych 32-ch (74·4%) po przybyciu do Domu Zdrowia krwioplucia, ani krwotoków wcale nie miało i 11-stu miało je i przed przybyciem i podczas pobytu u nas — na pierwszą więc kategorję chorych górski klimat naszej miejscowości wywarł w tym kierunku wpływ dodatni, na kategorję zaś drugą pozostał bez wpływu. Nadto 18-stu chorych dostało krwioplucia po raz pierwszy u nas; 2-ch z nich w 2—4 tygodni po przybyciu, 6-ciu po upływie 6—8 tygodni, a reszta, 10-ciu, po dłuższym jeszcze u nas pobycie t. j. w czasie kiedy okres aklimatyzacji musiał być uważany za zakończony; na powstawanie więc krwawień w tych przypadkach wpływały inne czynniki.

Napotykane poza krwiopluciami powikłania u naszych chorych były po części natury gruźliczej, po części innej. Z gruźliczych wymieniamy: gruźlica krtani u 3-ch, zapalenie gruźlicze kręgosłupa z ropniem opadowym i uciskowem zapaleniem rdzenia u 1-go, gruźlica gruczołów chłonnych u 8-u, gruźlica mostka, kości jarzmowej i stawu żuchwowego u 1-go, gruźlica stawu kolanowego i kości promieniowej u 1-go, gruźlica ślepej kiszki u 1-go, zapalenie jądra i nerek gruźlicze u 1-go, zapalenie około — odbytnicze u 1-go, zapalenie gruczołu krokowego u 1-go. Z powikłań niegruźliczych — niedomykalność zastawki dwudzielnej u 2-ch, zapalenie wsierdzia, osierdzia i nerek pochodzenia wiewiórowego u 1-go, przymiot u 1-go, zapalenie oskrzeli gnilne u 4-ch.

Inne powikłania mniejszej wagi pomijamy.

Wyniki pomiarów wagi były niejednolite i zależały od gorączki, stanu płuc, apetytu i sprawności trawiennej. Współzależność pomiędzy wzrostem wagi i poprawą w płucach uważamy za stwierdzoną. Chorzy wychudzeni nie tyle wskutek choroby, ile złych warunków żywienia poprzednio, przybierali na

wadze niekiedy bardzo znacznie. Podajemy następujące obserwacje:

18	chorych leżących nie zważono			=	10·1%
5	kuracjuszom ubyło			=	2·8%
2	nie przybyło nic			=	1·1%
67	przybyło około		4 klg.	=	37·4%
41	„ „	od 4 do	7 klg.	=	22·9%
31	„ „	„ 7 „	10 klg.	=	17·3%
14	„ „	„ 10 „	15 klg.	=	7·8%
1	„ „		16 klg.	=	0·6%

W roku sprawozdawczym 135 kuracjuszy opuściło Dom Zdrowia; w tej liczbie 48 pozostałych z roku poprzedniego i 97 przyjętych w ciągu roku. Ogólna liczba wszystkich dni kuracyjnych wyniosła 16.491, rzeczywista więc przeciętna trwania kuracji wynosi dni 122·1.

Dodatnie wyniki kuracji wpisujemy pod rubrykami „wyraźna poprawa“ i „poprawa“, ujemne zaś pod — „stan bez zmiany“ i „pogorszenie“.

Pod rubryką „wyraźna poprawa“ umieszczamy tych, którzy przy opuszczeniu Zakładu nie wykazują żadnych objawów chorobowych, oprócz trwałych zmian charakteryzujących wygojenie. Do tej rubryki zaliczamy i takich, u których w płucach wykazać się dają jeszcze tylko nieznaczne objawy chorobowe, niewykluczające możliwości zupełnego ich ustąpienia.

Nosiliśmy się z zamiarem dla określenia najlepszych wyników, bez kaszlu i plwociny, wprowadzić termin „klinicznie uleczeni“, na razie jednak od tego odstępujemy.

Określenie „poprawa“ stosujemy w tych przypadkach, w których stwierdziliśmy nietylko wyraźną poprawę ogólną, lecz także wyraźne zmniejszenie objawów chorobowych w płucach.

Określenia dla wyników ujemnych zrozumiałe są bez bliższego omawiania.

Na tej zasadzie kwalifikujemy:

Wyraźną poprawę	u	72	=	53·3%
poprawę	u	32	=	23·7%
Stan bez zmiany	u	17	=	12·6%
pogorszenie	u	13	=	9·7%
Śmierć	u	1	=	0·7%
		135	=	100·0%

Ważnym w znaczeniu społecznem byłoby oszacowanie osiągniętej zdolności do pracy. Przezorność w tym względzie była tem bardziej wskazaną, że uwzględnić przytem musieliśmy nietylko pracę szkolną, lecz najczęściej także i zarobkową nieraz bardzo natężoną i wyczerpującą. Wyraźna nawet poprawa, jak o tem świadczy statystyka t. zw. „wyników trwałych“ nie zawsze jest równowartościową ze zdolnością do pracy, szacowaną wielokrotnie za optymistycznie.

Za zdolnych do pracy uznaliśmy . 72-ch = 53·3%
Ze względną zdolnością do pracy . 25 u = 18·5%

Uznając hygieniczno-dyjetetyczną metodę leczenia gruźlicy za podstawową i najwięcej o wynikach decydującą, staraliśmy się o skrupulatne jej przeprowadzenie. Bez ortodoksalnej przesady przyjmujemy werandowanie za pierwszorzędny czynnik leczniczy. Pozatem świeże powietrze w najszerszym zakresie podczas snu i czuwania, metodyczne i obowiązkowe spacery, ruch na wolnem powietrzu, pielęgnowanie skóry przy pomocy nacierań i kąpieli, obok zdrowego i obfitego pożywienia — stanowiły nasz główny aparat leczniczy. Nie potrzebujemy dodawać, że inne środki pomocnicze, nie wykluczając i swoistych, zaniedbane nie były. Przypadłości chorobowe i powikłania leczone były na ogólnie przyjętych zasadach. Przy zwaczalniu gorączki najskuteczniejszym okazało się leżenie w łóżku przy obfitym dostępie świeżego powietrza. Okłady krzyżowe oddali wały nam także dobre usługi. W razach przewlekłych uciekaliśmy się do przetworów przeciwgorączkowych, pod wpływem których sen, apetyt i samopoczucie polepszały się.

Nadmienić należy, że przy trwałych stanach podgorączkowych do 37·4°—37·5° próbowaliśmy stosować Tuberkulinę w dawkach minimalnych. Wybieraliśmy przypadki o zmianach niewielkich i niepostępujących lub przeważającej formie gruczołowej—w jednym przypadku zmiany były duże w stanie nieczynnym. Używaliśmy Tuberkulinę *Beraneck'a* $\frac{A}{4196}$ i $\frac{A}{2098}$ od $^1/_{20}$ cm³, co mniej więcej odpowiadało $\frac{1}{1,000.000}$ mil. gr. Tuberkuliny starej. W odstępach 2—3-dniowych dawkę powiększaliśmy, powtarzali lub zmniejszali — zależnie od stanu ciepłoty i objawów miejscowych. W ten sposób z 8-miu wypadków w 6-ciu po 1—3-miesięcznem leczeniu osiągnęliśmy ciepłotę prawidłową.

Kurację tuberkulinową naogół stosowaliśmy mało. Natrafialiśmy przytem niejednokrotnie na otwarty lub cichy opór ze strony kuracjuszy, podsycany radami rodziny, znajomych,

niekiedy lekarzy, pod opieką których chorzy przed przybyciem pozostawali. Stwarzało to niemiłą atmosferę niepokoju i nieufności i zmuszało nas do stanowiska kompromisowego.

Przy krwawieniach płucnych najkorzystniej oddziaływały jaknajzupełniejszy spokój fizyczny i duchowy, świeże powietrze i odpowiednie ułożenie chorego. Kierując się wskazaniami doraźnemi stosowaliśmy polecane w takich razach środki, nie byliśmy jednak w stanie stwierdzić korzyści jednej wyłącznej metody.

Chirurgicznej porady udzielał nam z całą gotowością, jak i w roku poprzednim, Dr. G. Nowotny, któremu na tem miejscu składamy podziękowanie.

Zachęceni zeszłorocznymi wynikami przy gruźlicy chirurgicznej stosowaliśmy nasłonecznianie. Nasłonecznialiśmy tylko lokalnie, na werandach małych, zwróconych na południe, grupami 1—2 chorych naraz. Wystawa trwała początkowo 5 minut 3 razy dziennie i dochodziła do 3 godzin w ciągu dnia. Materjał leczniczy stanowiły: gruczoły chłonne na szyi zamknięte i owrzodzone, gruźlica kręgosłupa, mostka, dolnej szczęki, jądra, stawu kolanowego, kości sprychowej i parę pomniejszych. Stwierdziliśmy, że, o ile pogoda sprzyjała i nasłonecznianie systematycznie odbywać się mogło, wyniki otrzymywaliśmy bardzo korzystne. Najistotniejszym i często najpierwszym wynikiem było zmniejszenie się bólów. W kilka dni występowało brunatne zabarwienie nasłonecznianej okolicy, w niektórych razach bardzo intenzywne. Nacieki wsysały się i zmniejszały, owrzodzenia otwarte prędko się oczyszczały, wysączyna się zmniejszała i występowała zdrowa ziarnina. Stwierdzić również byliśmy w stanie, podkreślaną przez heljoterapeutów, współzależność pomiędzy intenzywnością pigmentacji a skutecznością nasłoneczniania. W wypadku gruźlicy szczęki pomimo starannego nasłoneczniania i pędzlowania rozczynem eozyny, jako środka uczulającego, pigmentacya nie wystąpiła i proces chorobowy postąpił.

Wielki uczuwaliśmy brak aparatu Röntgena. O ile on jest bardzo cennym uzupełnieniem fizykalnych metod badania, na tyle wprost niezbędnym przy stosowaniu sztucznej odmy płucnej. To też ta gałąź lecznictwa gruźlicy płucnej pozostała u nas odłogiem. Nadające się przypadki, w nieznacznej zresztą liczbie, skierowywaliśmy do Zakładów, posiadających Röntgena, w pierwszej linji do Sanatorjum Dra K. Dłuskiego, który naszym bratniakom robi daleko idące ustępstwa.

W przyszłości, po zaprowadzeniu w Zakopanem instalacji elektrycznej, może się uda tańszym kosztem zaopatrzyć nasz Dom Zdrowia w ten niezbędny przyrząd.

Na zakończenie dodajemy, że lekarze zakładu z największą przychylnością popierali wszelką inicjatywę, skierowaną ku zaspokojeniu potrzeb duchowych kuracjuszy i dostarczeniu im zdrowej rozrywki, a ze swej strony nie szczędzili starań, aby ich wyszkolić i utrwalić w zasadach specjalnej profilaktyki gruźliczej.

* * *

Zestawienie wyników leczenia za rok 1913—1914.

Tab. I.

Okres	wynik dodatni	%	wynik ujemny	%	Zmarło	%	Razem
I	32	86,5	5	13,5	—	—	37
II	60	90,9	6	9,1	—	—	66
III	12	37,6	19	59,3	1	3,1	32
Razem	104	77,0	30	22,3	1	0,7	135

Tab. II.

Okres	Wyraźna poprawa	%	poprawa	%	Bez zmiany	%	pogorszeniu	%	Śmierć	%	**Razem**
I	29	78.4	3	8,1	5	13,5	—	—	—	—	37
II	41	62,1	19	28,8	6	9,1	—	—	—	—	66
III	2	6,25	10	31,25	6	18,75	13	40,62	1	3,13	32
Razem	72	53,3	32	23,7	17	12,6	13	9,7	1	0,7	135

Ciepłota kuracyuszy przy wyjeździe w r. adm. 1913/14.

Przyjechało		odjechało z temperaturą:							
z temp:	ilość	do 37,0°	%	37,0°-37,4°	%	37,4°-38,0°	%	38,0° i wyżej	%
do 37,0°	36	36	100,0	—	—	—	—	—	—
37,0°-37,4°	68	25	36,5	43	63,5	—	—	—	—
37,4°-38,0°	16	2	12,5	8	50,0	6	37,5	—	—
38,0° i wyżej	14	2	14,3	4	28,6	—	—	8	57,1
razem	134	65	48.6	55	41,0	6	4,5	8	5.9

Dr. E. Brzeziński
dyrektor.

Dr. W. Umiastowski.
I asystent.

Zakopane, lipiec 1914 r.